

93. tétel
Orbis novi et antiqui delineatio 1657

67. tétel
Gyulafehérvári Pál címeresfüzete

A Központi Antikvárium 100. aukciója

Az árverést vezeti:
Mélykuti Beatrix

Kiállítás/On view:
2006. november 6 - 16.
hétköznap 10-18.00 óráig
Budapest V., Múzeum körút 13-15.

Árverés/Sale:
2006. november 17-én pénteken 17.00 órától.

Helyszín / Place:
ECE City Center
1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.

Árverési feltételek

1. A Központi Antikvárium mint Aukciósház az árverést a tételek tulajdonosainak megbízásából mint kereskedelmi megbízott szervezi, rendezi és vezeti.

2. A tételek a katalógus sorrendjében kerülnek kikiáltásra úgy, hogy az árverésvezető a sorra kerülő tétel katalógusszámát, valamint kikiáltási árát előszóban kihirdeti, amire a venni szándékozók tárcsájuk felemelésével teszik meg ajánlatukat. A tétel vételi jogát leütéssel az a vevő szerzi meg, aki a legnagyobb árajánlatot teszi, kivéve, ha a tétellel kapcsolatban valamely magyar könyvtár vagy múzeum érvényesíti elővásárlási jogát.

3. A vételár a tárgy leütési ára plusz 16,5 % árverési jutalék. A vevő a vételárat készpénzben, vagy annak 20 %-át foglalóként az árverésen helyben tartozik fizetni. Amennyiben hitelkártyával kíván fizetni, 3 % hitelkártya-jutalék külön felszámításra kerül. Ha a teljes vételár egy összegben az árverésen kifizetésre kerül, úgy a tárgy a helyszínen átvehető.

4. Az Aukciósház biztosítja annak lehetőségét, hogy a vevő a foglalót meghaladó vételárrészt az árverés időpontjától számított 14 napon belül egyenlítse ki. Ez esetben a vevő a tárgyat csak akkor veheti át, ha a teljes vételárat kiegyenlítette. A vételárba a foglaló összege – határidőn belüli teljesítés esetén – beleszámít. Amennyiben megadott határideig a vevő a tétel átvételére nem jelentkezik, az Aukciósház fenntartja magának a jogot, hogy a vevő ajánlatát érvénytelennek tekintse és a foglaló összegét megtartsa.

5. A leütött tételt visszavenni és újra árverésre bocsátani tilos. Amennyiben a már leütött tétel vevőjének személye pontosan nem állapítható meg, az árverésvezető jogosult a tételt újra árverésre bocsátani.

6. Tilos mindenféle összebeszélés vagy vállalkozás, amely arra irányul, hogy harmadik személyeket a piaci árat lényegesen meghaladó vételár kínálatára rávegyen és így megkárosítson.

7. Az árverés előtti kiállításon és az árverésen minden tétel megtekinthető. A katalógusban szereplő leírások és illusztrációk kizárólag azonosításul és tájékoztatásul szolgálnak, így a vevőknek saját maguknak kell az árverést megelőzően meggyőződniük az árverési tételek állapotáról és arról, hogy az megfelel-e a katalógusban leírtaknak. A tételek szavatosság nélkül, minden hibájukkal és hiányosságukkal együtt abban az állapotban kerülnek eladásra, amelyben az árverés idején vannak.

8. Az eladásra kerülő tételek a kikiáltási ár alatt nem vásárolhatók meg. A vevő által tett árajánlatért, a kifizetett árverési árért az Aukciósház semmiféle felelősséget nem vállal, és nem kötelezhető, hogy nevezett tételt ugyanezen áron egy későbbi időpontban újra árverésre ajánlja vagy forgalomba hozza.

9. A védett tételeket – ezek sorszámát legkésőbb az aukció megkezdéséig kihirdetjük – Magyarországról kivinni nem lehet, valamint mindenkor tulajdonosukat a múzeumok nyilvántartásba veszik. A későbbi tulajdonváltás kötelezően bejelentendő. Az 1959 évi IV. törvény 507. §-a, valamint az 1997 évi CXL. törvény 13. § (1) bekezdése alapján az aukciósház közölni tartozik a tételek tulajdonosainak adatait az NKÖM Kulturális Öröksége Igazgatóságával.

10. Amennyiben a vevő személyesen nem kíván részt venni az árverésen, az általa adott vételi megbízás alapján helyette az aukciósház – a megbízásnak megfelelően – hivatalból árverezhet.

Vételi megbízást adni a kiállítás ideje alatt személyesen vagy írásban az alábbi címen lehet: 1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15. Faxon a (00 361) 266-1970-es számon, illetve e-mailben a rarebooks@bookline.hu címen lehet.

Közgyűjtemények megbízásait hivatalos formában előleg nélkül elfogadjuk, magánszemélyek vételi megbízásának elfogadásához a vételi megbízás összege 20%-ának, mint előlegnek a befizetése szükséges. Sikertelen megbízás esetén az árverés után az előleget levonás nélkül visszakapja a megbízó. Amennyiben a megbízás sikeres, az előleg foglalónak tekintendő.

11. Az árverés végén az el nem kelt tételek újraárverezését lehet kérni.

12. Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a PTK rendelkezései az irányadók, valamint vitás kérdés esetén a felek a Fővárosi Bíróság illetékességét és hatáskörét jelölik meg.

Budapest, 2006.

Központi Antikvárium

Magyar
Antikváriusok
Egyesülete

Conditions of sale

1. Központi Antikvárium as Auction House organises, handles and conducts the auction on behalf of the vendors, and acts as a commercial agent.

2. The lots called up are presented in succession as in the catalogue. The auctioneer announces the catalogue number and the starting price of the lot and buyers indicate their wish to bid by raising their card. The buyer offering the highest bid shall win the lot at the hammer price, except for protected lots, when Hungarian libraries and museums have a priority to purchase the lot at the hammer price.

3. The purchase price includes the hammer price and 16,5 % auction fee. The buyer shall pay the purchase price or 20 % of it in cash immediately after the auction. Credits cards are subjected to a 3 % commission. In case the full purchase price is paid after the auction, the bought item can be handed over to the buyer.

4. The Auction House allows a 14 day grace period to pay the balance between the deposit and the full purchase price. The buyer can take possession of the item only if the full purchase price has been paid. The amount of the deposit will be included in the purchase price if the said timeline has been observed. The Auction House reserves the right to consider the bid of the buyer null and void and keep the deposit if the buyer fails to take over the item within the 14 day period.

5. The bid item may not be reauctioned unless the identity of the buyer is impossible to establish.

6. No seller may bid, nor may any third party bid on the seller's behalf in order to reach an unreasonably high price and thus inflict loss on any other party.

7. All the lots are exhibited for inspection prior to the auction. The descriptions and illustrations in the catalogue are only for identification. Each bidder is responsible for inspecting the condition of the lots prior to the auction, and for deciding if it is in accordance with the description in the catalogue. All the lots are sold without warranty with all the imperfections they may have at the time of the auction.

8. The items auctioned may not be sold under the starting price in the catalogue. The Auction House will not bear any liability in respect of the bid or the purchase price paid, and may not be compelled to reoffer the same item or market it at any time at the same price.

9. No protected item – their number shall be made public by the beginning of the auction – may be taken abroad, and their owners will be registered by the museums. Owners are expected to report any change of ownership. The Auction House is liable to report the data of the owners of protected items to the Ministry of National Heritage (507. §/IV/1959; 13. §/CXL/1997).

10. For absentee bids the auctioneer may be commissioned by the buyer to bid on his/her behalf. You may submit your bid in the Központi Antikvárium (H-1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15.), fax us at (00361) 266 1970, or send us an e-mail (rarebooks@bookline.hu). National museums and libraries may submit their bids officially without an advance payment, which (20 % of the bid) is required of all other buyers. In case of an unsuccessful bid, the advance payment will be returned to the buyer in full after the auction. In case of a successful bid the amount will be regarded as a deposit.

11. Unsold items may be reauctioned after the auction upon request.

12. The Civil Code shall govern any matter unregulated in the present Conditions of sale. Should any dispute arise, the parties accept the competence of the Municipal Court of Budapest.

Budapest, 2006.
Központi Antikvárium

Magyar
Antikváriusok
Egyesülete

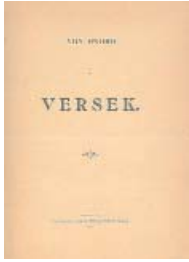
TARTALOMJEGYZÉK

BUDA ÉS PEST	18-21. TÉTEL
1848-1849	28-31. TÉTEL
KÉZIRATOK	42-44. TÉTEL
KNER-NYOMTATVÁNYOK	46-48. TÉTEL
MAGYAR AVANTGÁRD	52-55. TÉTEL
MŰVÉSZI KÖNYVKÖTÉSEK	62-63. TÉTEL
OKLEVELEK	65-70. TÉTEL
ORVOSTÖRTÉNET	71-73. TÉTEL
SZÉCHENYI ISTVÁN GRÓF ÉS KORA	86-89. TÉTEL
TÉRKÉP, ATLASZ	93. TÉTEL
XVI. SZÁZADI MAGYAR NYELVŰ NYOMTATVÁNYOK	94-95. TÉTEL

36. tétel

Hortulus animae: Luguduni, 1516

1. ADY ENDRE:

Versek

Debreczen, 1899. Hoffmann és Kronovitz ny. (8) + 68p. Első kiadás.

A költő első megjelent kötete.

Javított gerincű, kiadói papírborítóban. Nagyrészt felvágatlan példány.

The first work of the poet. In restored original paper. Unshaved copy.

Prov.: Dr. Kozocsa Sándor gyűjteményéből.

40 000,-

2. ARANY JÁNOS:

Toldi, koszorúzott költői beszély XII énekben --tól. – Tompa Mihály: Szuhay Mátyás, dicsérettel kitüntetett költői beszély --tól. – Garay János: Bosnyák Zsófia, Koszorúzott legenda.

Pesten, 1847. Beimel ny. (3) + 120p. Első kiadás.

A Kisfaludy Társaság pályázatának nyertes alkotásait tartalmazó kötet. Első tagja, a Toldi a magyar irodalom talán leghíresebb elbeszélő költeménye. A Társaság 1846-ban írt ki pályázatot népies eposzra, amelynek megnyerése Aranynek egycsapásra országos hírnevet és Petőfi barátságát is hozta.

Későbbi félbőr-kötésben. Az eredeti borító bekötve. Körülvágatlan, nagyon szép

példány.

First edition in later half leather. Nice copy.

Poss.: Dr. Kozocsa Sándor könyvjegyével.

Szűry: 183.

80 000,-

3. BÁRÓTZI SÁNDOR (FORD.):

Kassándra, melyet frantziából fordított -- magyar nemes testőrző. I-VII. rész [öt kötetben].

Bétsben, 1774. Trattner Tamás. 1t. + (16) + 224 + (2)p. + 1t. + (10) + 219 + (2)p.; 1t. + 310 + (1)p.; 1t. + 240 + (2)p.; 1t. + 227 + (1)p.; 1t. + 224p. + 1t. + 213 + (10)p.

A francia Gauthier de la Calprenede heroikus regényének fordítása rendkívül népszerű volt, 1793-94-ben másodszor is napvilágot látott. A szerző az ún. testőrírók egyik vezéralakja volt, műfordítói munkásságát tekintik a nyelvújítás kezdetének. Kazinczy – műveinek kiadója – is példaképeként emlékezik meg róla. Ez az első nyomtatásban megjelent munkája.

Korabeli papírkötésben.

In contemporary paper binding.

160 000,-

4. (BÉL MÁTYÁS) BEL, MATTHIAS:

Notitia Hungariae novae historico geographica, divisa in partes quatuor... Tom(i) I-IV.

Viennae Austriae, 1735-1737. J. P. van Ghelen. 1t. (rézmetszetű, allegorikus címkép, középpontjában Magyarországot ábrázoló nőalakkal és Magyarország térképével) + (26) + 696p. + 1t. (Pozsonyt ábrázoló, kétosztatú, kihajtható rézmetszet) + 1 térk. (Pozsony vármegyét ábrázoló, kihajtható rézmetszet) + 2 mell. (a Pálffyak és az Erdődyek kihajtható családfái); 1t. (kihajt. rézmetszetű címkép, rajta a szerző ülő alakja, háttérben a pozsonyi várral) + (20) + 587p. + 3t. (kétosztatú rézmetszetek, az elsőn felül Modor, alul Nagyszombat kihajtható látképe, a másodikon felül Pozsony-Szentgyörgy, alul Bazin kihajtható látképe, a harmadikon felül Vöröskő, alul Szomolány vára látható) + 3 térk. (3 vármegye: Túróc, Liptó – jobb alsó sarkában Rózsahegy látképével – valamint Zólyom – jobb alsó sarkában Besztercebánya látképével – kihajtható, rézmetszetű lapja) + 1 mell. (a Révay család kihajt. családfája); 1t. (kihajt. rézmetszetű, allegorikus címkép, közepén Mátyás király mellszobrával) + (26) + 642 + (2)p. + 2t. (Buda három lemezről nyomott és összeragasztott, kihajtható [295 x 1435 mm méretű] látképe, valamint Visegrádot ábrázoló rézmetszet) + 3 térk. (Pest, Pilis és Solt vármegyék kihajtható rézmetszetei); (16) + 768p. + 4 térk. (Nógrád, Bars, Nyitra és Hont vármegyék kihajtható rézmetszetei) + 6 kihajt. mell. (a Berényi, Balassa, Ujfalussy és Rajcsány családok egy-egy, valamint a Forgách család két kihajtható családfája) Mind a négy kötetben számos rézmetszetű vignetta és iniciálé található. A térképeket és a metszeteket Mikoviny Sámuel után a bécsi Andreas és Joseph Schmuzer metszették rézlemezre.

Bél Mátyás (1684-1749) történetíró, tudós monumentális munkájában a teljes Magyarország történeti-topográfiai leírását kísérelte meg vármegyék szerinti felosztásban. A négyrészesre tervezett műből nyomtatásban az első rész négy kötete jelent meg. Zichy Jenő 150 évvel később, 1892-ben kiadta még a második rész első kötetének szövegét (lásd következő tételünket), a többi kéziratban maradt. Az első rész a Felvidék nyugati és középső megyéit, illetve Pest, Pilis és Solt vármegyéket, a második a Dunántúlt, a harmadik a Duna-Tisza közét, a negyedik a Tiszántúlt foglalja magában. Térképeit a magyar tudományos térképírás úttörője, a szerző tanítványa, majd közeli barátja, Mikoviny Sámuel készítette, valamint két, térképkészítésről szóló tanulmánya is megjelent a mű első, illetve harmadik kötetében. Látképei igen dekoratívak. Ritka és becses mű.

Három kötet díszesen aranyozott gerincű, korabeli bőrkötésben (az egyik díszítése eltér a többitől), a III. kötet korabeli bőrkötésben. A gerincek peremén apró sérülésekkel, ettől eltekintve szép példány.

A rare and important work containing the historical and topographical description of Hungary, illustrated with numerous maps, views and genealogical tables. In different contemporary leather bindings.

Fodor: 87-94. old., Makkai – Horváth: 239., Rózsa: 81.

1 800 000,-

5. (BÉL MÁTYÁS) BEL, MATTHIAS:

Notitia Hungariae novae historico geographica. Pars secunda Trans-Danubiana. Tomus quintus. Editio altera.

Budapestini, 1892. (Typis Victoris Hornyánszky.) (6) + 71p. + 1 kihajt. térk. A címlapot követő levélen a kiadó ajánló soraival: „Ngos Ugron Gábor országos Képviselőnek őszinte barátságom és tiszteletem jeléül Zichy Jenő Budapest 26/3 899”

A magyar könyvtörténet egyik legritkább darabja. Bél 1749. VIII. 29-én bekövetkezett halálával a Notitia kiadása félbeszakadt. A mű kétharmada, mintegy tízezer oldal kéziratban maradt. Ezt a szerző pártfogója, Batthyány József kalocsai érsek vásárolta meg az örökösöktől, de a szállítás közben egy része a Dunába esett, így részben használhatatlanná vált. A megmaradt anyag az esztergomi káptalan és a Széchényi Könyvtár birtokában van. Sokáig a szakirodalom előtt is ismeretlen volt, hogy a folytatás egy része, Moson vármegye leírása már a nyomdában volt. Zichy Jenő e kiadás előszavában ezt írja: „nevezett szerző Notitia Hungariae Novae etc. című művének V-ik csonka kötete ma már a legnagyobb könyvészeti ritkaságok közé tartozik. Ez csak úgy magyarázható meg, hogy a mű megjelenése közben elhalt szerzőnek befejezetlenül maradt kézírataiból a kiadást eszközölő bécsi udvari nyomda csakis a Mosonmegyére vonatkozó s már korábban kiszedett önálló részt bocsátotta mérsékelt számmal piacra.” Az 1985-ben megjelent fordítás kísérő tanulmánya szerint a XIX. század végén összesen négy példányról tudtak, ebből egy volt hazai közgyűjteményben, a Nemzeti Múzeum könyvtárában. Ennek alapján bizonyosnak tűnik, hogy kereskedelmi forgalomba nem bocsátották, feltehetően csak korrektúra céljából készülhetett 4-5 példány. Ezt támasztja alá az is, hogy az ismert darabokban nem lelhető fel az általában a nyomtatás legvégén elkészített címlap.

A térkép is felvet bizonyos kérdéseket. Míg az alapműhöz tartozó lapokat Bél közeli barátja, Mikoviny Sámuel készítette, addig ez egyik tanítványa, Kovács János munkája. Ebből következik, hogy a lap a mester 1750-ben történt elhunytá után látott napvilágot. Fodor térképtörténeti munkájában jóval későbbre teszi, ennek azonban ellentmond, hogy a metsző, G. Nicolai a század közepén működött. Nem tudjuk, hogy a néhány nyomdából kikerült példányhoz csatolták-e a térképet. Feltételezhető, hogy a Nemzeti Múzeum példánya tartalmazta, hiszen Zichy nyilván annak alapján készítette a hasonmást és a szöveg új kiadását is. Az előszó végén felhívja a könyvtárak és tudományos intézetek figyelmét, hogy kérésre bárkinek szívesen megküldi a 100 példányban megjelent kötetet. Talán ez is magyarázza, hogy a nem túl alacsony példányszám ellenére az elmúlt ötven évben nem szerepelt árverésen, sőt kereskedelmi forgalomban való feltűnésének sem hallottuk hírért.

Kiadói papírborítóban.

Extremely rare limited edition with a dedication. In original paper binding.

Fodor: 97. old.

400 000,-

6. BENKŐ FERENTZ:

-- magyar géográfiaja. II-IV. rész [két kötetben].

Kolo'sváratt, 1801-1802. Hochmeister Márton ny. (4)+252+(4)p.; (4)+97+
+(3)+(4)+186+(2)p.

Az első magyar nyelvű világföldrajz teljes sorozata. A szerző a magyar tudománytörténet egyik sokoldalú, érdekes alakja. Nagyenyeden, Jénában és Göttingában tanult. Hazaérkezése után nagyszebeni lelkész, majd 1790-től haláláig a természetrajz, a földrajz és a német nyelv tanára a nagyenyedi kollégiumban (Körösi Csoma Sándor is tanítványai közé tartozott). Ő kezdett elsőként magyar nyelven természettudományos tárgyakat oktatni és ő nyitotta meg az első hazai nyilvános természetrajzi múzeumot Nagyenyeden, 1796-ban. Fő műve az első magyar ásványtan (lásd következő tételünket). Mint a honismereti tudományok egyik első lelkes szorgalmazóját a hazai néprajzi kutatások egyik előfutáraként is emlegetik. E munkája – bár kissé háttérbe szorul a Magyar Mineralogia mellett, sőt a könyvgyűjtők körében is szinte ismeretlen – befejezetlensége ellenére is jelentős mű, részben ennek köszönhetően is tartják Benkőt a magyar nyelvű földrajztudomány megalapítójának. Amint az a második kötet előszavából kiderül, a szerző Európa leírásával is elkészült, de a napóleoni háborúkra való tekintettel úgy döntött, megvárja a békésebb időket, amikor kialakulnak az új határok. Végül ez nyomtatásban nem jelent meg, a kézirat sorsáról pedig nincs tudásunk.

Kopottas, korabeli félbőr-kötésben.

Slightly worn contemporary half leather binding.

150 000,-

7. BENKŐ FERENTZ:

Magyar minerologia az az 'kövek' 's értzek' tudománya...

Kolo'sváratt, 1786. Réf. Koll. Bet. (16)+181p. Szövegközi fametszetekkel.

Az első magyar ásványtani munka. Szerzője nevéhez fűződik az első magyar nyelven megjelent ásványtani könyv is, Abraham Werner német művének fordítása („Köveknek és értzeknek külső megismerető jegyeikről”) is, amely ugyanitt jelent meg két évvel korábban.

Korabeli papírkötésben.

The first Hungarian book on mineralogy, with woodcut illustrations in the text. Contemporary hardpaper binding.

Poss.: A címlap hátoldalán a Hédervári-gyűjtemény könyvjegyével.

Borda: 5456.

100 000,-

8. (BESZENYEI GYÖRGY):

Ágis tragédiája, öt játékban, versekben

Bétsben, 1772. Kaliwoda Leopóld. 158p. Első kiadás.

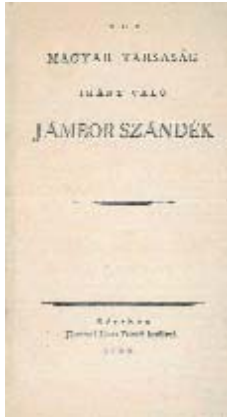
A verses dráma megjelenését úgy szokták emlegetni, mint a magyar felvilágosodás kezdetét. A szerző az ún. testőrírók vezéralakja volt. Mária Terézia pártfogó figyelme jeleként ahhoz is hozzájárult, hogy a mű a neki szóló ajánlással láthasson napvilágot.

Korabeli félbőr-kötésben.

First edition in contemporary half leather.

Szüry: 573., Borda: 7318.

100 000,-

9. (BESSENYEI GYÖRGY):

Egy magyar társaság iránt való jámbor szándék
Bétsben, 1790. Hummel János Dávid ny. 46p. Első kiadás.

A magyar felvilágosodás egyik programadó írása. Az 1781-ben született röpiratban a szerző hangsúlyozza egy tudományos akadémia létrehozásának szükségességét, kidolgozva annak működési szabályzatát is. Kifejti, hogy a leendő akadémiának a tudomány széles körű terjesztése a feladata. Híressé vált gondolata („Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenen sohasem”) szellemében a tudományok magyar nyelven való művelése mellett érvel. Tanulmányát Révai Miklós adta ki. Ez volt Bessenyei életében megjelent utolsó írása.

Korabeli papírkötésben.

In contemporary paper binding.

Szűry: 576.

100 000,-

10. A MI URUNK JESUS CHRISTUSNAK UJ TESTAMENTOMA MAGYAR NYELVRE FORDÍTTATOTT KÁROLI GÁSPÁR ÁLTAL ES MOSTAN UJONNAN E KISDED FORMÁBAN KIBOTSATATOTT

Amstelodámban, 1687. M. Tótfalusi Kis Miklós által. 640p. Rézmetszetes díszcímlappal.

Misztótfalusi 1680-ban érkezett Hollandiába, hogy a teológia mellett nyomdászati tanulmányokat is folytasson. Őt bízták meg azzal, hogy a Károli-biblia tervezett új kiadásánál a külföldi nyomtatót ellenőrizze. A világhírű Voskens műhelyben kiváló betűmetszővé képezte magát. Miután otthonról nem kapott anyagi segítséget, saját vagyonát feláldozva, önállóan kezdett hozzá a biblia kiadásához. Segítőivel, Csécsi Jánossal és Kaposi Juhász Sámuellel Jansonius 1645-ös kiadása alapján felülvizsgálta Károli fordítását, és mintegy 3000 helyen kijavította azt. E munka eredményeként jött létre a szöveg és helyesírás tekintetében kiváló, tipográfiai szempontból talán legszebb magyar bibliakiadás, az úgynevezett

„Aranyas Biblia”. A zsoltárok kétféle formátumban való önálló megjelentetése után saját szavai szerint: „azzal sem elégedvén meg, kinyomatám az Új Testamentumot is négyezerkétszázig”. Utolsó hollandiai nyomtatványa a külön kinyomatott, 12-edrét formátumú Újszövetség, amely szépség és pontosság tekintetében semmivel sem marad el a bibliától, ráadásul jóval ritkább is annál.

Korabeli, javított, kapcsos bőrkötésben.

Both its correct text and its superb typographical features make it probably the finest Hungarian Bible edition, made possible by the personal devotion and great financial and physical efforts of Nicholas Kis. In restored contemporary leather binding.

RMK I 1359., Erdős 9.

300 000,-

11. A MI URUNK IESUS CHRISTUSNAK UI TESTAMENTOMA MAGYAR NYELVRE FORDITTATOTT CAROLI GASPAR ÁLTAL

(Lipcse, 1727.) ny.n. 1t. (rézmetszetű díszcímlap) + (2) + 728p.

E különleges sorsú Újszövetség-kiadás megjelenési idejét Bod Péter közlése nyomán sokáig 1717-re tették, a címlapon olvasható monogram mögött pedig Köleséri Sámuel sejtették, aki Wesselényiné Bánffy Kata költségén jelentette volna meg azt. Újabban azonban Szelestei N. László megállapította, hogy e kiadvány azonos a sokat emlegetett Bél Mátyás-féle, „kálvinizmusoktól megtisztított” Újszövetséggel, amely valójában 1727-ben (talán már 1726-ban) látott napvilágot Lipcsében (Gesta typographorum Bp. 1993. 119-134). Ugyanez a szöveg két, eltérő szedésű kiadásban ismeretes, mindkettő elején ugyanez a díszcímlap áll. Azonban míg az első kiadásban a metszet és a tartalomjegyzék összefüggő levélpárt alkot, addig a sok sajtóhibával tarkított második esetben

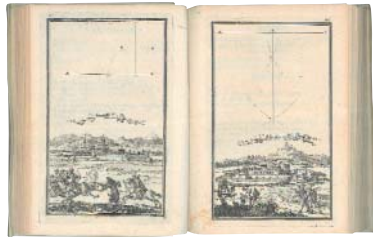
utólagosan ragasztották a kötet elé. Példányunk a szedési jellegzetességek alapján első kiadás. Borda Lajos katalógusában a nagyon ritka könyvek közé sorolja.

Aranyozott gerincű, korabeli bőrkötésben. Három levél javítva.

Rare New Testament edition in contemporary leather. Spine gilt.

Erdős: 13., Borda: 6268.

150 000,-

12. BIRCKENSTEIN, ANTHON ERNST BURCKHARD VON:

Ertz-Herzogliche Handgriffe Dess Zirckels und Linials Oder Ausserwehlter Anfang zu denen mathematischen Wissenschaften. Worinnen man durch eine leichte und neue Art ihm einen geschwinden Zutritt zu der Feldmesserey, und andern daraus entspringeneden Wissenschaften machet.

Wienn, 1686. Johann van Ghelen. 1t. (a trónörököst ábrázoló,

allegorikus alakokkal díszített címképmetszet) + (8) + 142p. + 122t.

A József főherceg, a későbbi I. József császár számára készült, nyolc kiadást megért geometria-tankönyv első, egyetlen bécsi kiadása (a későbbiek Augsburgban láttak napvilágot). A geometrikus ábrázolásokat kiegészítendő, Birckenstein Justus van der Nypoort 110 magyar vár ábrázolását használta fel. A látképek részben természet után, a művész magyarországi tartózkodása idején, részben pedig közvetve, idegen forrás alapján készültek. A várak előterében Nypoort különböző jeleneteket és alakokat helyezett el, így a látképek hadtörténeti jelentőségük mellett forrásként szolgálnak a korabeli viseletek tanulmányozásához is. A könyvben található várak közül több a mű megjelenése óta teljesen elpusztult, a látképek egy része pedig egyetlen ábrázolásként maradt fenn.

Korabeli pergamenkötésben. Szép példány.

The editio princeps (the only Vienna edition) of a book about geometry written for archduke Joseph. Contemporary vellum.

Apponyi: 1217., Rózsa: 60.; 65.

600 000,-

13. BOD PÉTER:

Szépén fénylő 's ékeskedő, de hirtelen elhervadt 's porban esett korona... grof széki Teleki Mihály ur ő nagysága... hirtelen a' porban esék Hévízen. Melly ékes koronának elhervadását... megkeseredett szívvel szemléltette --

Kolo'sváratt, 1749. S. Pataki József ny. (170)p.

Halotti búcsúztató, a szerző egyik legkorábbi, alig emlegetett írása. Kiadói colligatum, Bod munkáját (10 levél) további négy halotti beszéd követi, melyeket a családdal kapcsolatban álló református lelkészek mondtak el. Teleki Mihály erdélyi főkormánybizéki tanácsos az olthévízi Bethlen-kastélyban halt meg (felesége Bethlen Klára volt), ahol Bod udvari lelkészként működött.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary paper binding.

60 000,-

14. BOD PÉTER:

Tiszta fényes drága bibor, mellyet amaz áldott emlékezetű m. Izraelbeli nagy anya néh. gróf Bethleni Bethlen Kata aszszony ő nagysága virágzó idejében a m. gróf Haller László urnak, azután a mélt. r. sz. b. gróf urnak Széki Teleki József urnak szerelmes házas társa egész életében... magának megszerzett. Mellyről... tanubizonyságot tett... --

Kolosváratt, 1762. Páldi István ny. (52)p.

Amikor Bod Péter bejelentette Bethlen Katának, hogy megpályázza a magyarigeni ekléziát, ő nemhogy megharagudott volna, de inkább biztatta. Egyetlen „feltétele” az volt, ha meghal, volt papja mondjon felette gyászbeszédet. Ez akarata szerint is történt. A fogarasi sírnál elhangzott verses prédikációt Bod feltehetően pártfogója önéletírásával együtt adatta ki. Rendkívül ritka mű, tudomásunk szerint a magyar árverések történetében egyszer bukkant fel.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary paper binding.

150 000,-

79. tétel

Priorato: Continuatione...

15. BOETHIUS, CHRISTOPH:

Ruhm-Belorberter Triumph-leuchtender/ und Glantz-erhöheter Kriegs-Helm Dero Röm. Käyserl. auch zu Hungarn und Böhmen Königl. Majest. und Dero samtllichen Hohen Bunds-Verwandten/ Wider den Blut-besprengten Türkischen Tulband/ Von --. I-V. Theile [három kötetben].

Nürnberg, 1688-1692. Johann Christoff Lochner. 1t. (címképmetszet) + (10) + 344 + (16) + (2) + 247 [recte 347]-352+9-48p.+1 térk.+17t. (13 portré+4 látkép, 1 kihajt.) [a második részhez kötve: előlről (3), a végéről (2)+47+(8)p.+1 térk.+7t. (1 kihajt.)]+456+(16)+(2)+47+(8)+(2)+148+(6)++(3)p.+49t. (25 portré+24 látkép és csatakép, 14 kihajt.)+1 térk.+ (6)+592+(24)p.+5t. (rézmetszetes portré)+ (20) kihajt. t.+4t. (rézmetszetes látkép)+1 térk.; 1t. (címképmetszet)+(6)+1206 [recte 1246]+(40)p.+39t. (12 portré+27 látkép, 18 kihajt.)+1 térk.; (8)+860+(32)p.+14t. (6 portré+8 látkép, 5 kihajt.)

A törökellenes háborúk teljes történetét a kezdetektől Buda felszabadulásáig összefoglaló, monumentális munka. Első két kötete 1686-ban jelent meg először, a harmadik-ötödik résznek ez az első kiadása. 1698-ban egy további kötete is napvilágot látott. A mű nagy népszerűségnek örvendett, számos bővített kiadást ért meg, hosszú időn át a török háborúkról szóló alapvető műnek számított. A kötethez rendkívül gondosan válogatták a látképeket, város- és csataábrázolásokat, a metszeteket a kor ismert művészei készítették. A mű mintegy 30 magyar vonatkozású illusztrációt tartalmaz, ezek közül kiemelkedik a Buda ostromát ábrázoló, nagyméretű (440 x 550 mm) lap. A kötetekbe – a német nemzeti korszakbibliográfia tanúsága szerint – példányonként eltérő számú metszetet kötöttek. A könyvkötőnek szóló utasítás és a VD17 leírásához képest sorozatunkban 14 metszet többlet mellett 2 tábla, 2 térkép, valamint 24 levél hiány mutatkozik. Apponyi könyvtárában csupán az első két kötet volt megtalálható, véleménye szerint épp olvasottsága miatt teljes példány igen ritka. Tudomásunk szerint a nemzetközi antikvár piacon sem bukkant fel ilyen az utóbbi évtizedben. Az ott előforduló daraboknál kötetünk lényegesen több metszetet tartalmaz.

Az első két kötet korabeli pergamenkötésben, a harmadik korabeli fatáblára vont disznóbőr-kötésben. Az utóbbi egyik csatja hiányzik, az utolsó levélen a szöveget kis mértékben érintő, javított szakadással.

Two volumes in contemporary vellum, the third in contemporary leather. One of the clasps is missing. The last leaf is restored.

Apponyi: 2241., VD17 39:122225M (összefoglaló); 39:122231N; 39:122234L; 12:188246C; 39:122244S; 12:188258Z., Szántai: 69 old.

800 000,-

16. B(OLYAI) F(ARKAS), B(OLYAI):

Az arithmetica eleje. (az elő-szóban írt módon) -- Mathesist és Physicát tanító P. által.

M(aros) Vásárhelyt, 1830. Ref. Koll. ny. XVI+(4)+162p.+1 kihajt. mell. Első kiadás.

A szerző a magyar matematika történetének egyik kimagasló alakja. Ez a mű az első nyomtatásban megjelent matematikai munkája. 1843-ban jelentősen átdolgozva és bővítve másodszor is napvilágot látott. A könyv fogadtatásáról 1831-ben Bolyai így írt egy Gaussnak szóló levélben: „Magyarul egy Arithmetikát hoztam ki, amely azonban itt mindenkinek (tanítványaimat kivéve) nemcsak (nem lefordított, hanem a dolog természetét, röviden és érthető módon kifejező) terminológiája miatt, de különben is idegennek tetszik, s érthetetlennek mondják. A tanítványaim pedig értik, fiam értékeli...”

Javított gerincű, korabeli félbőr-kötésben.

First edition of the world-famous Hungarian mathematician in restored contemporary half leather.

80 000,-

17. [BOLYAI FARKAS] EGY HAZAFI:

Öt szomorú játék. Irta --.

Szebenben, 1817. ny.n. XII+70+76+60+84+93p. Első kiadás.

A világhírű matematikus a tudományok művelése mellett irodalmi ambíciókkal is rendelkezett. Ez az első nyomtatásban megjelent munkája, 500 példányban látott napvilágot. Irodalomtörténeti érdekesség, hogy az itt szereplő öt drámából hármat az Erdélyi Múzeum nevezetes, 1815-ös pályázatára adott be, amelyre Katona József is jelentkezett a Bánk bánnal. Míg Katona művét meg sem említették, Bolyai munkái a díjazottak közé kerültek.

Javított, korabeli papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

First edition in restored paper binding.

Poss.: Magyary-Kossa Sámuel gyűjteményi bélyegzőjével.

Szűry: 627.

80 000,-

93. tétel

Orbis novi et antiqui delineatio 1657

Buda és Pest

18. A BUDAPESTI TELEFON-HÁLÓZAT ELŐFIZETŐINEK NÉVSORA. BUDAPEST, 1885. JANUÁR 1-ÉN.

Bp., 1885. Athenaeum ny. 1 levél, 1 nyomtatott oldal.

Az első budapesti „telefonkönyv” 1882-ben látott napvilágot. Ez a második, egyben az első olyan, amely a hívószámokat is feltünteti. Javított, felkasírozott példány, néhány apró szöveghiánnyal.

Mérete: 480 x 610 mm.

Second edition of Budapest Telephone Directory. This is the first issue that indicates telephone number of subscribers.

250 000,-

19. PEST SZAB. KIR. VÁROS' HÁZJEGYZÉKE – HÄUSER-SCHEMA DER KÖN. FR. STADT PESTH. 1848.

Pest, 1848. Magyar Mihály. 2t. (a Városháza könyomatú képe + díszcímlap) + 206 + (2)p.

Későbbi félvászon-kötésben.

Later half cloth binding.

40 000,-

20. (RÁTH PÁL):

Adressbuch der Stadt Pesth auf das Jahr 1803.

Ofen, (1803.) Anna Landererin. 1t. + (8) + 198p. + 1t.

Hozzá:

Wegweiser durch Pesth. Oder Nachweisung aller Gassen, Märkte, Plätze, Kirchen, öffentlicher Gebäude, und anderer Denkwürdigkeiten in Pesth, wie solche nach dem besonders dazu eingerichteten Grundrisse dieser Stadt bequem anzufinden sind. Ein Anhang zu dem Adressbuche von Pesth.

Pesth, 1804. Franz Joseph Patzko. 30p. + 1 színes, kihajt. térk.

A két füzet összeállítója (az első magyar nyelvű folyóirat, a Magyar Hirmondó alapítójának, Ráth Mátyásnak a testvére) szemorvosként praktizált Pesten, de újságírással is foglalkozott. Az első darab Pest egyik első cím-és névtára. A polgári és katonai közigazgatás tagjai mellett tanárok, orvosok, iparosok, kereskedők, stb. nevei és címei is megtalálhatók benne. A kötetet díszítő két bájos rézmetszet Prixner munkája. A második mű az első kiegészítésül készült. Ez az első térképes útikönyv Pestről (egyébként is csupán Leyrer József egy évvel korábban kiadott kalauza előzi meg). A város általános leírása után utca- és házjegyzéket közöl, valamint röviden ismerteti a nevezetes épületeket. A nagyméretű, színes térképet Karacs metszette. A ritka füzetek páratlan információgazdagságukkal alapvető helytörténeti forrásul szolgálhatnak.

Mindkét mű korabeli papírborítóban. Körülvágtatlan példányok.

In contemporary paper binding. Uncut copies.

Poss.: A második darab címlapján Magyar-Kossa Sámuel gyűjteményi bélyegzőjével.

100 000,-

21. SZABAD KIRÁLYI BUDA ÉS PEST VÁROSAI S' VIDÉKEI ALAPRAJZA. KÉSZITETTE S' SZ: KIR: PEST VÁROSA NEMES MAGISTRATUSÁNAK AJÁNLOTTA BLASCHNEK SÁM(UEL) BENJ(ÁMIN). 1831.

Gyönyörűen színezett, könyomatú térkép, kétoldalt részletes leírással (statistikai adatok, fontosabb utcák, híresebb középületek, templomok, patikák, stb.) Fodor szerint németül jelent meg először, egy évvel korábban. Az első magyar kiadást 1832-re teszi, amelyet 1835-ben egy újabb követett.

Vászonra vonva, hajtogatva.

Mérete: 545 x 855 mm.

Very decorative coloured map of Buda and Pest.

Fodor: 254-255. old.

150 000,-

22. (COMENIUS, JOHANNES AMOS) KOMÉNIUS ÁMOS JÁNOS:

Világ labirintusa és szív paraditsoma. Az az világos le-rajzolása annak, Hogy e' Világban, és minden ő dolgaiban semmi egyéb nintsen, hanem tsak Zavarodás és Tétovázás... Melyet készített volt, és a' maga született Cseh Nyelvén kiadott --. Mostan pedig leelőször Magyar Nyelvre fordított Rimány István Liszszai Református Prédikátor Cseh Országban.

Po'sonyban, 1805. Wéber Simon Péter ny. 1t. (a szerzőt ábrázoló rézmetszetű címkép) + XXVI + 356p.

Első magyar kiadás. A cseh származású (bár saját állítása szerint a Szeges nevet viselő szülei hazánkból vándoroltak ki, így némi jóindulattal magyarnak is tekinthető) Jan Komenskyt világszerte a pedagógiai irodalom egyik úttörő alakjaként tartják számon. A magyar művelődés- és tudománytörténet szempontjából az teszi jelentőssé, hogy 1650-1654 között II. Rákóczi György

fejedelem meghívására Sárospatakon tanított. Itt született fő műve, az Orbis Pictus is. A „Világ labirintusa...” műfaját tekintve szatirikus-utopisztikus regény, amelyet a klasszikus cseh nyelvű próza első nagy alkotásaként tartanak számon. A radikális táborita irányzathoz tartozó szerző a fehérhegyi csata utáni bujdosás éveiben írta művét, amely 1631-ben jelent meg először nyomtatásban. A későbbi fordítások alapját azonban az átdolgozott, 1663-ban Amszterdamban napvilágot látott második kiadás képezte. Bár – mivel a fordító több évtizede cseh földön élt – a fordítás nem sikerült a legtökéletesebbre (amint arról maga Rimány így ír: „...lehetetlen, hogy annyi idő alatt az én Magyar Pennám orrára valami rosda ne ragadt volna.”), elvitathatatlan érdeme, hogy ezt az addig méltatlanul mellőzött munkát megismertette a magyar olvasókkal. Az előszóban Comenius életrajza mellett művei kiadástörténetéről is olvashatunk.

Modern félbőr-kötésben, papír védőtokban. A címképen kis javítással.

Modern half leather in hardpaper case. The frontispiece is restored.

Borda: 6900.

50 000,-

23. (CZEGLÉDI ISTVÁN):

Idős Noe becsületit oltalmazó Japhetke Az az Edes Atya becsületenitéseért, olly Ki-kelő Szerelmes gyermek, Ki el szaggathatatlan... palástokkal takarja bé, nevelő Kedves Attyának, csintalan Cham tul fel-takart mezitelenségét. Neve a' Gyermeknek Cegledi Palko, Idős Cegledi Istvan-nak egygyetlen egy Kedves Fia. (Kassa, 1664. özv. Severini.) (102)p.

A kis kötet a Czeplédi „Barátsággi dorgálása” által, 1663 júliusában elindított ún. kassai hitvita harmadik darabja. Az eredetileg Pázmány évtizedekkel előbb megjelent Bizonyos okok című munkájára reflektáló „dorgálásra”, az első katolikus válasz már 1664 január-februárjában megjelent „Egy vén bial orrára való karika” címmel, Sámbar Mátyás jezsuita tollából. Erre írta meg Czeplédi öt nap leforgása alatt viszontválaszát. A kötet legkésőbb március első felében el is hagyta a nyomdát. Benne a szerző fia Czeplédi Palkó és praeceptora iskolai értesülésként

számol be arról, mit írt Sámbar „apám uramról”. Az ilyen formában idézett állításokra pedig a „vén bialnak” nevezett Czeplédi válaszol.

A kassai városi nyomda – az ún. felső-magyarországi hitvitához hasonlóan (lásd árverésünk 78 tételét) – mint semleges, a haszon reményében dolgozó kiadó nagy szerepet játszott a vita egyes darabjainak megjelentetésében. Ennek ellenére a nyomdász a címlapon megtévesztésül a brassói címet használta. A polémia csupán 1675-ben, Czeplédi postumus kinyomtatott „Már minden épületivel...” című írásával zárult le. Hangnemére jellemző, hogy a Japhetkében Czeplédi feljajnlja, amennyiben hibás következtetésen érik, ruhástul a Hernád legmélyebb pontjába ugrik. Feleletében Csernátfalvi István alig egy hónap múlva számon is kérte rajta ígéretét.

Vaknyomásos, XX. századi bőrkötésben.

Blindstamped 20th century leather binding.

RMK I 1013.

200 000,-

24. CZVITTINGER, (DÁVID) DAVIDUS:

Specimen Hungariae literatae, virorum eruditione clarorum natione Hungarorum, Dalmatarum, Croatarum, Slavorum, atque Transylvanorum, vitas, scripta, elogia et censuras ordine alphabetico exhibens. Accedit Bibliotheca scriptorum qui extant de rebus Hungaricis

Francofurti et Lipsiae, 1711. Typis Jod. Guil. Kohlesii. (14)+408+80+(4)p.

Czirvinger Dávid (1680-1743) műve tekinthető az első lexikális magyar irodalomtörténeti munkának: majd 300 literátor adatait (életrajz, műjegyzék) és a róluk való kritikai véleményeket gyűjti össze. Több német városban folytatott tanulmányokat, 1701-től Altdorfbán tanult. Az itt töltött évtized eredménye a

Specimen. Műve voltaképpen reakció Jakob Friedrich Reimmann: Versuch einer Einleitung in die historiam literariam insgemein (Halle, 1708.) című művére, melyben a szerző becsmérően ír Magyarország irodalmi életéről, mondván, hogy magyar irodalmi lexikon összeállítása már csak azért sem lehetséges, minthogy ebben az országban elhanyagolják az irodalmat: a magyarok természetüknél fogva többre becsülnék egy jó lovat vagy egy fényes kardot, mint egy érdekes könyvet. Czirvinger felismerte, hogy a nemzetközi (el)ismertséghez szükség van egy átfogó munkára. Kutatásait jelentősen megnehezítette vállalkozásának úttörő jellege és az a tény, hogy a magyarországi könyvtáraktól elzárva dolgozott, főleg külföldi források alapján. Ez a magyarázata annak, hogy sok téves adatot közöl, és nem ismeri például Zrínyit, Gyöngyösit, Tinódit, míg a Németországba szakadt írókról megbízhatóan ír. A magyar irodalmat tágan értelmezi: az ókori Pannónia írói mellett Horvátországot is tárgyalja.

Korabeli félspergamen-kötésben.

The present work can be regarded as the first attempt to write a lexically arranged Hungarian literary history. Contemporary half vellum.

RMK III 4767.

60 000,-

25. CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY:

Alkalmatosságra irt versek. -- által

Nagy-Váradon, 1805. Máramarosi Gottlieb Antal. VIII+318+(2)p. Első kiadás.

A kötetet – a Lilla és az Ódák című műveivel együtt – még Csokonai rendezte sajtó alá, de korai halála miatt megjelenésüket már nem érthette meg. Itt olvasható először a Rhédeyné halálára íródott Halotti versek költő által jóváhagyott szövege (1804-ben a tudta nélkül jelentették meg, szintén Váradon).

XIX. század végi félbőr-kötésben. Gyönyörű példány.

19th century half leather binding. Beautiful copy.

Szűry: 848.

150 000,-

26. (CSOKONAI VITÉZ) CSOKONAY MIHÁLY:

A' nemes magyarságnak felülése. Tekintetes Nemes Komárom Vármegye' rendeinek készítette, és... ki-adta --.

Komáromban, 1797. Weinmüller Bálint' betűivel. (22)p.

Alkalmi üdvözlővers. Születésének előzménye, hogy a Bonaparte tábornok vezette francia sereg Ausztriába való betörésének hírére I. Ferenc április 8-án fegyverbe hívta a magyar nemesi felkelőket. Komáromot jelölték ki gyülekezési helyül, ahová később maga a király is visszahúzódott a fenyegetett Bécsből. Csokonai a felkelők lelkesítésére írta meg ódáját. A mű igazi kultúrtörténeti érdekességét az adja, hogy a református kollégium udvarán tartott zászlóavató ünnepségen Vajda Pál városi szenátor lánya, Julianna szavalta el, aki a költő életének nagy szerelme és Lilla néven

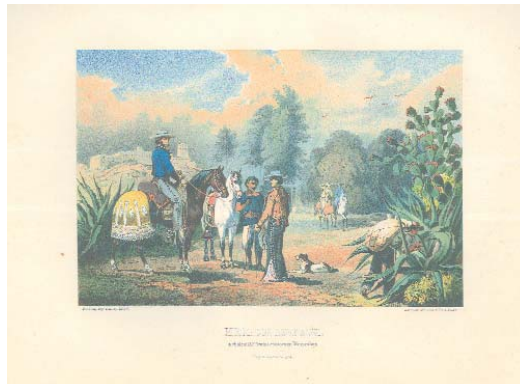
a magyar irodalomtörténet leghíresebb műzsája lett. Az egykorú források szerint Csokonait első pillantásra megigézte a gyönyörű lány, és a kollégium rektorát, Katona Mihályt próbálta rábírni, hogy azonnal ismertesse össze vele (a közvetlen találkozás csak júliusban, Fábán Julianna közreműködésével jött létre). A feltehetően kis példányszámban napvilágot látott kötet megjelenését a címlap tanúsága szerint egy helyi ügyvéd, Csepy Zsigmond és felesége támogatása tette lehetővé. Irodalomtörténeti és könyvgyűjtői szempontból is becses, ritka darab.

Korabeli papírborítóban.

Very rare first edition in contemporary paper binding.

Szűry: 0

300 000,-

81. tétel

Rosti Pál: Uti emlékezetek Amerikából

Pest, 1861

27. DECSY SÁMUEL:

A' Magyar Szent Koronának és az ahoz tartozó tárgyaknak historiája. Mellyet Sok régi és újjább írásokból ki jegyzett, rendbe szedett, meg világosított, 's kedves Hazafiainak hasznokra közönségessé tett --

Bétsben, 1792. Alberti Ignázt ny. 1t. (II. Lipót rézmetszetű arcképe) + (8) + + 589p. + XXXIXt. (színezett rézmetszetek, 8 kihajt.)

1784. IV. 13-án II. József rendeletére a Szent Koronát Pozsonyból Bécsbe szállították, és a koronaőrseget feloszlatták. Ez óriási felháborodást keltett a császárral szemben amúgy is ellenséges magyar nemesség körében. Így érthető, mekkora lelkesedés fogadta az 1790. I. 28-án kelt császári „resolutio”-t, mely a koronát visszaadta a nemzetnek. A vármegyék bandériumokat állítottak fel, amelyek egymást váltva őrizték a koronát. Az új királlyal, II. Lipóttal szembeni felfokozott várakozás hangulatában született ez a munka is, amely az 1790. XII. 15-én Pozsonyban tartott koronázásnak állít emléket. A szerző a nemesi reformmozgalom egyik meghatározó alakja, a magyar nemzeti irodalom és

nyelv megteremtésének és megújításának egyik úttörője volt. A mű több részre tagolódik: a Szent Korona és a koronázási jelvények leírását öt színes (ebből négy kihajtható) rézmetszet illusztrálja, ezeken a koronázási jelvények, Szent István kesztyűi és sarui és a magyar korona fennhatósága alá tartozó országok zászlai láthatók. Ezután a korona története, majd a koronát őrző vármegyei bandériumok bemutatása következik. Ez utóbbit harminc dekoratív, színezett rézmetszet egészíti ki, amelyeken az egyes bandériumok lovasainak öltözete, valamint egy bécsi magyar testőr egyenruhája látható (a történészek ezeket a bandériumokat tekintik a nemzeti hadsereg csírájának). Ezután a Habsburg-ház trónigényének jogosságáról szóló értekezés áll, majd a koronázás leírásával zárul a mű. Az utolsó részhez kapcsolódó négy nagyméretű, színezett rézmetszeten a koronázás jelene, aranyarkantyús lovak avatása, a magyar törvényekre letett eskü, és a koronázási dombon a négy égtáj felé elvégzett kardcsapások aktusa látható. A rézmetszeteket Berken János Sámuel készítette. A szerző személye, a mű témája, és páratlanul szép illusztrációi az egyik legbecsesebb magyar könyvvé emelik.

Restaurált, XIX. századi bőrkötésben. Modern papírtokban.

A rare work describing the Hungarian crown and its history, illustrated with coloured copper engravings. 19th century leather binding. In hardpaper case.

Pataky: 77. old.

2 000 000,-

1848-1849

28. KOSSUTH LAJOS (1802-1894) POLITIKUS, A HONVÉDELMI BIZOTTMÁNY ELNÖKE GÖRGEI ARTHUR HADÜGYMINISZTERNEK:

„Kedves Barátom! A puszkapor - a puszkapor gondjaink egyik legnagyobbika, annyival inkább, mert az eperjesi, besztercebányai és kassai puszkapormalmokat már elvesztettük. Seregünk már Miskolcon van. Jakovich hozza személyesen a depescheket - az orosz 64.000-nek mondja. A puszkapor engem nagyon aggasztván, utána jártam, mi történik a budai puszkaporgyárban, s megtudám, hogy a második malom, melly rossz bár, de egy pár napi munkával dolgozható állapotba tétethetnék, megakasztatván, mert az inspectoratusba változás történt, Rapaics tétetvén Waagner helyébe. - Nem tudok semmit a dolgról, de bátorkodom Téged figyelmeztetni, minden

változás most még azon esetre is káros késedelmet okozand, ha javítást eszközölne. - Ajánlom az ügyet figyelmedbe, s kérlek a puszkaporos malmok szaporítására fő figyelmet méltóztassál rendelni.

híved

Kossuth”

1849. június 24-én és 26-án minisztertanácsot tartottak Budapesten. Ezeket tárgyaltak a követendő haditervről, ugyanis az orosz csapatok ekkorra már elérték Kassát, illetve elkezdtek a bányavárosok megszállását, Görgei Vág-menti ellentámadási kísérlete pedig kudarcba fulladt. A június 26-i minisztertanács döntött arról, hogy a fősereget Komárom körül, a többi magyar erőt pedig a Tisza mentén vonják össze. Ezekben a napokban, június 23-27. között Kossuth – a most előkerülttel együtt – összesen nyolc levelet írt Görgeinek, ezek mindegyike sajtókezű. A június 23-i levél magázó, a többi tegező formájú. Ez volt kettejük kapcsolatának utolsó ilyen intenzív szakasza, a június 28-i győri ütközet és a komáromi összpontosítási terv elvetése után a teljes elhidegülés következett; Kossuth következő tegező formájú levelét augusztus 10-én, a katasztrófa árnyékában írta. A levélben említett személyek: Jakovics József Sáros megyei segédkormánybiztos, Gustav Waagner őrnagy, illetve Rapaich Dániel honvéd alezredes, akit június 28-án léptettek elő ezredessé, s neveztek ki a löpörgyártás országos főfelügyelőjévé (Dr. Hermann Róbert szíves közlése alapján).

2 levél, 1 beírt oldal. Piros viaszpecséttel. Kelt: (Bp.), 1849. VI. 26.

Lajos Kossuth, governor. Autograph letter in Hungarian, 1 page, to Arthur Görgei, Minister of the Armed Forces.

Poss.: Ernst Lajos és Vasberényi Géza gyűjteményi bélyegzőjével.

550 000,-

29. A NÉPNEK. AJÁNDÉKÚL NEHÁNY BARÁTJA.

Székesfehérváron, (1848.) özv. Számmer Pálné ny. (4)p.

A ponyvafüzet Petőfi 1848. szeptemberében Erdődön írt „Élet vagy Halál” című versét közli. A címlap verso-ján „Után nyomatott” szöveg olvasható. Ez arra utal, hogy a költemény az Életképek 1848. október 15-iki számában jelent meg először, ez az első önálló kiadása. Mivel Székesfehérvárt 1849. január elején megszállták az osztrákok, valamikor e két időpont között látott napvilágot. Az általunk ismert szakirodalomból csak a Petőfi-adattár I. kötete említi (Szinyeyi egy 1849 májusi – impresszum nélküli – röplapkiadást ismertet).

Very rare trash edition from the war of independence in 1848/49.

Pogány: 0, FSzEK-1848-1849: 0

40 000,-

30. PUTNOKI JÓZSEF:

Latour (bécsi miniser) az akasztófán. III-dik ujság. --tól.

Buda-Pest, 1848. Bucsánszky Alajos ny. (8)p. A címlapon az akasztást, a következő levélen egy életképet ábrázoló fametszettel.

Vásári ponyva. Egy földesúr meséli el egy jobbágnak a közelmúlt eseményeit népies stílusban, ebben a darabban Latour gróf meglincselését (október 6.) és annak előzményeit. A szöveg végén a mesélő utal a következő füzet tartalmára is, majd a címét is megadja: „Következik a Nagy Kossuth!” (meg is jelent, bár a Szabó Ervin Könyvtár 1948-as kiállítási katalógusában júliusra tették azt, ami nyilvánvaló tévedés). A sorozat első „újságja” Lamberg gróf, a második pedig Zichy Ödön haláláról tudósított. A szerző a Württemberg huszárezred altisztjeként szolgált, számos hasonló kiadvány fűződik a nevéhez, ezek mind

Bucsánszkyknál jelentek meg. Pogány Péter „A magyar ponyva tüköre”-ben „a függetlenségi harc ponyvalantosa”-ként említi, a kiadóról pedig ezt írja: „A forradalom évében ontotta a Putnok József által írt nemzetes hír- és csataverseket.” Bár a szabadságharc idején számos ponyva látott napvilágot, viszonylag nagy példányszámban, ezekből – nyilván a megtorlástól való félelem miatt – még a műfaj egyéb darabjainál is kevesebb maradt meg.

Fűzve.

Very rare trash edition from the Hungarian war of independence in 1848/49.

FSzEK-1848-1849: 0

40 000,-

31. [12 PONT]:

Mit kíván a magyar nemzet.

(Pest, 1848. Landerer – Heckenast.)

Az 1848. március 15-i események legendás dokumentuma. Ismeretes, hogy a márciusi ifjak Irinyi József által megfogalmazott, alapvető követeléseit a Nemzeti Dállal együtt Landerer és Heckenast „lefoglalt” műhelyében nyomtatták ki a forradalom délelőttjén. Előbb kézi-, majd a sietség miatt gyorsajton készítették el a kiadványt magyar és német nyelven is. A következő napokban az irat több vidéki városban is napvilágot látott. Példányunk szedése és papírja egyértelműen teljesen azonos a nemzeti könyvtárban, hiteles „Landerer-féle” kiadványként őrzött nyomatokkal.

Mérete: 535 x 420 mm.

One of the most significant documents of the Hungarian revolution in 1848.

150 000,-

32. FRANCUS, JACOBUS:

Historiae relationis continuatio. Warhafftige Beschreibunge aller... Historien, so sich... inn... Teutschlanden... Hungern... Siebenbürgen... Hiezwischen nechst verschiener Franckfurter Herbstmess 1596... biss auff gegenwertige Fastenmess ... 1597 Jahrs zugetragen unnd verlauffen haben.

Wallstatt (Franckfurt am Main), 1597. ny.n. (8)+143p.+7t. (kihajt. rézmetszet) A címlap alja hiányzik.

Hozzákötvé:

Historiae relationis continuatio. Warhafftige Beschreibunge aller... Historien, so sich hin und wider durch Europa als... Teutschlanden... Hungern... Siebenbürgen... Hiezwischen nechst verschiener Frankfurter Fastenmess 1597... biss auff gegenwertige Herbstmess... 1597 Jahrs zugetragen unnd verlauffen haben.

Wallstadt (Franckfurt am Main), 1597. ny.n. (8)+152p.+5t. (kihajt. rézmetszet)

A nyugat-európai közvéleményt élénken foglalkoztató 15 éves háborúról tájékoztató kiadványok közül pontosságukkal és folyamatosságra törő tartalmukkal kiemelkedtek a frankfurti vásári tudósítások. 1591-től a XVIII. század elejéig, évente két alkalommal, a „böjti” és az őszi vásárhoz időzítve jelentek meg. Kötetünk a folyam két tagját tartalmazza, amelyek az 1596 ősztől 1597 ősziéig történt eseményeket ismertetik. Különleges értéket kölcsönöz a frankfurti tudósításoknak, hogy egyedülálló módon a kezdetektől fogva metszet-mellékletekkel ellátott változatuk is megjelent. Ilyen esetekben – miként példányunkban is – a címlapon feltüntették, hogy a drágább, illusztrált kiadványról van szó. A teljesség megállapítása a metszetek tekintetében azonban szinte lehetetlen feladat, a német nemzeti bibliográfia tételleírásában nem is jelöli azokat. Az ábrázolások mellékletként és önálló lapokként egyaránt forgalomba kerültek. A kötetek sem metszetjegyzéket, sem a metszetek bekötésére vonatkozó utasítást nem tartalmaznak, ezenkívül különböző számú metszettel ellátva is forgalomba kerülhettek. Az ismert példányokban az illusztrációk száma 2 és 9 között változik, a legtöbből azonban (a Magyarországon fellelhetőkből is) teljesen hiányoznak. Így kötetünk a maga 5 illetve 7 metszetével rendkívüli ritkaságnak számít, a fentebbiek figyelembe vétele mellett lényegében teljesnek tekinthető. A két könyvben összesen hét hazai vonatkozású ábrázolás látható: Hatvan ostroma, Magyarország térképe, előtérben Sziszek ostromával, medaillonban Bajazet portréjával, Eger elfoglalása, a mezőkeresztesi csata, illetve Tata visszavétele és Pápa visszafoglalása. A tudósítások szerzője Jacobus Francus álnév mögé rejtőzik. Valódi kilétével kapcsolatban több feltételezés él. A leggyakrabban a hasonló jellegű munkáiról ismert Jacob Frey-jel azonosítják.

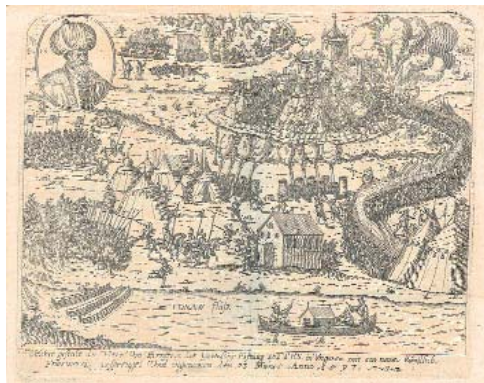
Az 1597 tavasz-ősz kötetből a vonatkozó német nemzeti bibliográfia világszerte csupán két példányt ismer, melyek közül az egyikből hiányoznak a metszetek, a másíkról nem rendelkezünk adatokkal.

Korabeli pergamenkötésben.

In contemporary vellum binding. A part of the title page is missing.

Apponyi: 0, VD 16 F 2243.; F 2245., BNH F 417.; F 418.

800 000,-

33. GYULAI (FERENC) FERENTZ:

Lelki paraditsom könyvből, minden napi különös ajtatosságára ki szedett, és két részre osztott imádságai M. Gróff M. Némethi -- generalis urnak, és koros állapottyában el gyengült szemekinek kimillésére, tsupán maga szükségére N(agy)-Szebenben, 1783. Hochmeister Márton ny. (72)p.

A magyar könyvtörténet egyik legendává vált darabja. Ez nagyrészt Kner Imrének köszönhető, aki felfedezte e tipográfiájában és díszítésében is figyelemre méltó, bájos kis kötetet, majd – egy kísérő tanulmánnyal kiegészítve – 1926-ban 200 példányban megjelentette hasonmását (a gyomai Kner nyomdában napvilágot látott füzetnek egyidejűleg német kiadása is született). Gyulai Ferenc gróf Mária Terézia tábornoka volt, harcolt az örökösödési háborúban. Visszavonulása után Szebenben élt, és itt adta ki 69 éves korában imádságos könyvét. Kner – feltehetően a címlapon olvasható „tsupán maga szükségére” kifejezést félreértve

– egyetlen példányban készült kötetként ismerteti. Ez nyilván nem igaz, de feltehetően igen kis példányszámban láthatott napvilágot. A gyönyörű, fametszetű keretdíszrel és kis képpel díszített címlap is igazolja, hogy nem véletlenül esett a XX. század legigényesebb hazai műhelyének választása e munkára. Egyben azt is tanúsítja, hogy a nyomdász, Hochmeister Márton a XVIII. századi Magyarország egyik legkiválóbb, európai színvonalú műhelyét hozta létre. Hochmeister Sárdi Sámuel (Bod Péter műveinek kiadója) társaként kezdte pályafutását, majd annak halála után önállóan vezette tovább a nyomdát. Igazi kultúraszervező volt: 1777-ben megnyitotta Erdély első könyvkereskedését, elindította az első német nyelvű erdélyi újságot, színházat és lövöldét alapított. A hasonmásban olvasható leírás alapján szinte bizonyos, hogy a Kner-féle kiadvány e példány alapján készült, ezen kívül még egyetlen hazai és egy erdélyi közgyűjteményben őrzött darabjáról tudunk. Mindezek után talán nem meglepő, hogy árverésen még soha nem szerepelt „Gyulai generális imádságoskönyve”.

Kopottas, korabeli bőrkötésben. Festett előzéklapokkal.

Extremely rare work in slightly worn contemporary leather binding.

200 000,-

34. HELIKON I [UNICUS].

Keszthely, 1818. ny.n. VIII+128p.

A magyar irodalomtörténetben úttörőnek számító, azóta fogalomná vált keszthelyi irodalmi ünnepségek nyomtatott emléke. Az egyik legnevesebb hazai mecénás, gróf Festetics György Berzsenyi hatására határozta el egy irodalmi központ létrehozását. Kezdeményezte, hogy a Georgikon nyilvános vizsgálódásainak mintájára évente két alkalommal ünnepséget rendezzenek. Az események névadója is Berzsenyi, aki Festetics szabadkőműves nevére keresztelte azokat. A terveket a Georgikon tanára, Asbóth János és a mecénás jobbkezének számító Ruszek József dolgozták ki. Az első ünnepet 1817. II. 12-én (I. Ferenc király születésnapján) tartották. Ezt még további négy követte, az utolsó 1819 februárjában (Festetics György 1819. IV. 2-án bekövetkezett halála véget vetett a találkozásoknak). A megjelentek között volt Berzsenyi mellett Kisfaludy Sándor,

Pálóczi Horváth Ádám és Dukai Takách Judit is (Kazinczyt többször is meghívták, de ő maga helyett csak egy üdvözlő verset küldött). Az első összejövétel alkalmából adták ki ezt az antológiát, amelyben az ott elhangzott művekből válogatott a szerkesztő, Ruszek József. Ritka, becses darab.

Későbbi félvázon-kötésben. Az eredeti borító bekötve.

Later half cloth binding. The original cover bound inside.

Szűry: 0

40 000,-

35. HERNACH VOLGT DES BLUDTHUNDTS / DER SYCH NENNEDT EIN TÜRKISCHEN KEISER / GETHATEN / SO ER UND DIE SEINEN / NACH EROBERUNG DER SCHLACHT / AUFF DEN XXVIJ. TAG AUGUSTI NECHTSVERGANGEN GESCHEHEN / AN UNSERN MITBRÜ- DERN DER UNGRISCHEN LANTSCHAFFTEN GANTZ UNMENSCHLICH TRIBEN HAT / UND NOCH TEGLICHS TUT.

(Augsburg, 1526. Heinrich Steiner.) (8)p.

A mohácsi csatáról és az azt követő török pusztításról szóló német röplap. A vesztés csata után a nyugati közvélemény fokozott figyelemmel fordult a magyar királyság felé. Számos röplap tudósított az eseményekről, élénk túlzásokkal ecsetelve a törökök kegyetlenkedéseit. A címlapon lévő fametszetben egy város kifosztása, az utolsó levélen található, egészoldalas képen pedig három katona alakja látható, amint gyermekeket gyilkolnak. Göllner – aki a kiadványnak négy kiadását említi – ebből a bécsi nemzeti könyvtárban található egyetlen darabját ismerteti. Hazai közgyűjteményeinkben tudomásunk szerint nem őrznek belőle példányt. Fűzve.

Contemporary account about the battle of Mohács. Without binding.

Apponyi: 0, BNH 0, Göllner: 254., VD 16 B 5794.

250 000,-

36. HORTULUS ANIMAE

Luguduni, 1516. Johannis Clein, impensis Johannis Koberger. (1)+CCX+(8) lev. Példányunkból hiányzik 54 (a1-8, b1-8, c1-2, 3, I, XXV, XXXVI, XXXVII, XLII, LXXXVIII, XCVII-CIII, CVI, CIX, CXI, CXV-CXIX, CXXII, CXXVII, CXLI, CXLVI-CLI, CLXXIV, CCVIII, CCX, E8, F1) levél.

A naptár szerint elrendezett imádságoskönyv első alkalommal 1498-ban jelent meg. Elképzelhető, hogy összeállításában Sebastian Brant is részt vett, az 1503-as

kiadásnak már bizonyosan átdolgozója volt. A mű népszerűségét számos kiadása mutatja, nemzeti nyelvekre is lefordították. Virágzásának a reformáció vetett véget.

A nürnbergi Johann Koberger 1511-től kezdve Lyonban készítette el Hortulus kiadásait. 1515-ben bízta meg korának két neves nürnbergi metszőjét, hogy méltó módon illusztrálják Hortulus kiadványait. Az egész életében Nürnbergben működő Hans Springinklee (1490/95 – 1525 után) Albrecht Dürer tanítványa volt. Jelentős festői feladatokat is kapott, de ma elsősorban grafikai tevékenységéről ismert. Erhard Schönnel közösen készítették a Hortulus, valamint egy illusztrált Biblia fametszeteit. Springinklee nagynyolcadrét, Schön kisoktáv formátum számára készítette el a képeket. Mindkét formához készült díszes keret is. Ezek Springinklee alkotásai, aki monogramját is elhelyezte (Wolfgang Resch formametszőé mellett) a háromkirályok hódolatát ábrázoló 44. levélen. Az általuk készített metszeteknek ez az első megjelenése. A kötetet nagyon szép vörös-fekete nyomtatással készítették. Emellett példányunkat a legkiválóbb mesterek által készített művészi illusztrációkat díszítő gyönyörű színezés és aranyozás a reneszánsz könyvművészet egyedülálló, kiemelkedő darabjává teszi.

Javított, korabeli pergamenkötésben. A lapok erősen, a keretet is érintően körülvgva, két levélen nagyobb, öt levélen apróbb, a szöveget is érintő hiánnyal, az első és az utolsó néhány levélen szúrágás nyomaival.

Popular work with beautiful coloured and gilt woodcuts by Erhard Schön and Hans Springinklee. With painted initials. In restored contemporary vellum. 54 leaves are missing. Some leaves is damaged.

Oldenbourg L 62., BNH 0

300 000,-

37. SZÉP SZÓ. SZERKESZTIK: IGNOTUS PÁL ÉS JÓZSEF ATTILA. III. KÖTET. I. FÜZET.

(Bp.), 1936. Cserépfalvi. 96p.

A címlap hátoldalán József Attila ajánló soraival: „Drága Cecilke, bocsásson meg, hogy a követelődző nyomda miatt nem üdvözölhetem személyesen nagyon kedves születése napján és kérem, engedje meg, hogy a következő alkalmakkor pótoljam ezt a mulasztásomat. Kezét csókolja József Attila Bp. 1936. nov. 14.”

A dedikáció címzettje, Wohl Cecilia baloldali irodalmi szalonjáról volt nevezetes, ahol a XX. század elején Jászi Oszkár, Szabó Ervin és Lukács Görgy is megfordultak. A 20-30-as években a Carlton szállóban tartott irodalmi délutánokat, ezek gyakori vendége volt József Attila is.

Kiadói papírborítóban.

A periodical with a dedication by Attila József, poet. In original paper binding.

150 000,-

38. JÓZSEF ATTILA:

Szépség koldusa. Versek.

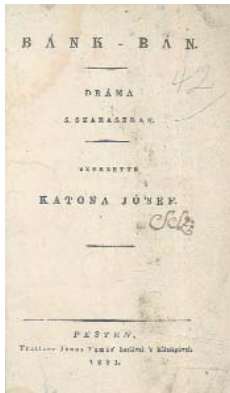
Szeged, 1922. Koroknay. 48p. Első kiadás.

A költő első, egyben legkritikább kötete. Összesen háromszáz példányban jelent meg (ebből száz famentes papíron).

Kiadói papírborítóban.

First edition of the first work by the author. In original paper binding.

50 000,-

39. KATONA JÓZSEF:

Bánk-Bán. Dráma 5. szakaszban.

Pest, 1821. Trattner. VIII+9-141p.

Első kiadás. Ez a szerző első nyomtatásban megjelent munkája. Katona József (1791-1830) fő művét 1815. július 30-án fejezte be, és még ugyanebben az évben benyújtotta az Erdélyi Múzeum pályázatára. Ennek eredményét Döbrentei Gábor 1818-ban tette közzé, azonban a zsűri ekkor még nem ismerte fel a mű értékeit, a drámát meg sem említették. A színpad számára Udvarhelyi Miklós mentette meg a művet, akinek a szerző már 1816-ban megmutatta a kéziratot (az ő jutalomjátékaként mutatták be először, Kassán 1833. február 15-én). Bárány Boldizsár Rostájának kritikai észrevételeit felhasználva Katona kicsit átdolgozta a szöveget, amivel 1819. július 2-ra lett készen. Ezt követően megpróbálta engedélyeztetni kiadását és színházi előadását. Színpadra állításához azonban a

cenzára nem járult hozzá, így végleges szövegét csak nyomtatásban tudta megjelentetni. Trattner vállalta el, hogy saját költségén kinyomtatja a drámát. A kötet 1820. november 15-én jelent meg, de 1821-es évszámmal. Máiig is a legjobbnak, legjelentősebbnek tartott magyar tragédia, nemzeti drámairodalmunk alapműve. Páratlanul ritka és becses darab.

Javított, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan, széles margójú példány.

A rare first edition in original paper binding. Restored copy with intact margins.

Szűry: 2367.

200 000,-

40. KAZINCZY FERENCZ:

Fegyverneki 's Felső-Penczi Vida László Úrhoz, sok Vármegyének Első-Rendű Táblabírájokhoz -- Széphalom, December' 11-dikén 1815.

Pesten, 1816. Trattner János Tamás ny. 6+(1)p.

Alkalmi üdvözlő vers. Vida László Kazinczy barátja volt, kiterjedt levelezést folytattak irodalmi és nyelvújítási kérdésekről. Vida a magyar színjátszás nagy pártfogója, drámaíró és -fordító volt, egy ideig a pesti magyar színtársulatot is vezette. Ezt követően visszavonult törteli birtokára, ahol Kazinczy – a szintén ott birtokos Helmecey Mihállyal együtt – többször vendégeskedett. E találkozások egyikének emlékére születhetett a vers. Páratlanul ritka, tudomásunk szerint az

árverések történetében egyszer bukkant fel.

Modern papírkötésben.

In modern hardpaper binding.

Szűry: 0

100 000,-

41. (KAZINCZY FERENC):

Tövises és virágok. Kevés számú Nyomtatványokban.

Széphalom (Sárospatak), 1811. (Nádaskay András ny.) 1t. (metszett díszcím-lap) + (4) + 52p. Első kiadás.

Kazinczy tán legjelentősebb munkája, amely a nyelvújítási harc nyitányát jelentette, a magyar irodalom egyik legfontosabb mérföldkövének tekinthető. A szerző eredetileg a „Nyilak” címet szánta a műnek, ami sejteti, hogy célja a konzervatív irányzat elleni támadás volt. 43 epigrammát tartalmaz, ebből kettő foglalkozik nyelvújítási kérdésekkel, három az idegen szavak kiejtésével, a többiben az új esztétika elveit hirdeti. Megjelenését méltatta többek között Berzsenyi Dániel és Virág Benedek is. A címlapon olvasható „Kevés számú Nyomtatványokban” felirat miatt az egyik első modern értelemben vett bibliofil kiadványként emlegetik, amely ezzel az exkluzivitás érzését adhatta a kor gyűjtőinek. Nem is

alaptalanul, hiszen azóta is alig-alig bukkann fel példánya, tudomásunk szerint az elmúlt negyedszázadban árverésen sem fordult elő. Darabunk értékét emeli, hogy előbb a Széchenyi köréhez tartozó neves polihisztor, Fáy András, utóbb pedig az egyik legjelentősebb magyar könyvgyűjtő, Ernst Lajos gyűjteményét ékesítette.

Korabeli papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

One of the most rare first editions of the Hungarian literature. In contemporary paper binding. Uncut copy.

Szűry: 0

Poss.: Az első borító hátoldalán Fáy András tulajdonosi bejegyzésével, a szedett címlapon Ernst Lajos gyűjteményi bélyegzőjével.

400 000,-

Kéziratok

42. ADY ENDRE (1877-1919) KÖLTŐ, PUBLICISTA ÉS BONCZA BERTA [CSINSZKA] HÁZASSÁGKÖTÉSÉVEL KAPCSOLATOS DOKUMENTUMGYŰJTEMÉNY:

1. Ady és Csinszka házasságkötési jegyzőkönyve.

Ady, Csinszka, a két tanú, Vészi József és Ignotus, valamint Bárczy István főpolgármester sajátkezű aláírásával.

2 levél, 2 nyomtatott és beírt oldal. Kelt: Bp., 1915. III. 27.

2. Ady Endre születési anyakönyvi kivonata.

1 levél, 1 nyomtatott és beírt oldal. Kelt: Érmindszent, 1913. VI. 11.

3. Boncza Berta „Bimbi” születési anyakönyvi kivonata.

1 levél, 1 nyomtatott és beírt oldal. Kelt: Kalotaszentkirály, 1915. III. 25.

4. Kolozs vármegye árvaszékének engedélye, amelynek értelmében a hatóság hozzájárul a kiskorú Boncza Berta és Ady Endre házasságához.

1 levél, 2 gépelt oldal. Az árvaszék bélyegzőjével és az elnök aláírásával, valamint a székesfőváros 1915. III. 27-én kelt felülbélyegzésével. Kelt: Kolozsvár, 1915. II. 27.

A második oldal alján kézzel címezve: „Ady Endre úrnak / Csucsá”.

5. A Kolozs vármegyei árvaszék határozata, amely kimondja, hogy a fenti engedély jogerőre lép, miután a törvényes határidőn belül nem érkezett fellebbezés.

1 levél, 1 gépelt oldal. Az árvaszék bélyegzőjével és az elnök aláírásával, valamint a székesfőváros 1915. III. 27-én kelt felülbélyegzésével. Kelt: Kolozsvár, 1915. III. 24.

Az oldal alján kézzel címezve: „Ady Endre úrnak / Csucsá”.

6. A székesfőváros Bárczy István főpolgármester által aláírt okirata, amelyben a házasságot kötő Adyt és Csinszkát mentesíti a házasság kihirdetése alól.

1 levél, 1 nyomtatott és beírt oldal. Kelt: Bp., 1915. III. 27.

7. A székesfőváros Bárczy István főpolgármester által aláírt határozata, amely szerint a házassági jegyzőkönyvet a vonatkozó nyolc irattal együtt elküldik az V. kerületi anyakönyvvezetőnek.

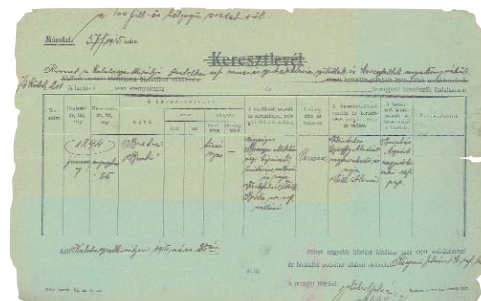
1 levél, 1 nyomtatott és beírt oldal. Kelt: 1915. III. 27.

A második oldalon kézírással: „Az eredeti születési kivonatomat átvettem. / 1920. júl. 31én”, Csinszka sajátkezű aláírásával: „Özv. Ady Endréné”

Ady 1914. április 13-án látogatott Csucsára Boncza Berta meghívására, akivel 1911 óta levelezett. Ezt rövidesen leánykérés követte. Mivel Csinszka kiskorú volt, és az apa, Boncza Miklós mereven ellenezte a házasságot, az illetékes hatósághoz fordultak engedélyért. Majdnem egyévi várakozás után 1915. március 25-én kapták meg az árvaszék határozatát (lásd tételünk negyedik és ötödik darabját), másnap már felutaztak Budapestre, és rövidesen összeházasodtak. Csinszka visszaemlékezéseiben március 28-át említi a házasságkötés időpontjának, a jegyzőkönyvben pedig március 27. olvasható. A gyűjtemény 82. árverésünk 76. tételeként már szerepelt.

Seven documents concerning the marriage of Endre Ady (poet) and Berta Boncza (known as Csinszka).

1 000 000,-

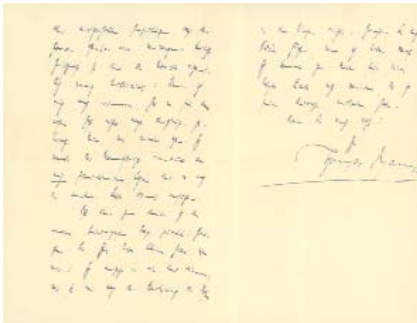

43. KAZINCZY FERENC (1759-1831) ÍRÓ, KÖLTŐ SAJÁTKEZŰ LEVELE AZ EGRI PÜSPÖKNEK,

a (bükk)zsérci, hejcei és maklári iskolák ügyében. Kazinczy 1785 augusztusában utazott Bécsbe, hogy van Swieten közoktatásügyi minisztertől a Szepes, Sáros, Zemplén, Ung, Bereg, Gömör, Torna, Abaúj, Borsod, Heves megyei, járszági és kiskunsági iskolák tanfelügyelőségét kérje. November 11-én kapta meg a tisztséget, amelyet öt éven át töltött be. II. József császár rendelkezéseit követve mintegy kétszáz iskolát állított fel. A nemzeti iskolák inspektoraként végzett felmérést a már működő, illetve az újonnan felállítandó iskolák kérdésében a püspök birtokán fekvő falvakban. A levélben előzetes tájékoztatást nyújt erről a címzettnek, illetve Maklár esetében a protestáns iskolának helyet, a „catholicus Tanítónak dotatió”-t kér Eszterházy Károly egri püspöktől. Az írás egy 1787 nyár elejétől egészen 1788-ig elnyúló levélváltás egyik darabja, amely főleg a maklári közös protestáns és katolikus iskola kérdése körül forgott. A levél nem szerepel az író levelezését összegyűjtő kötetekben. 2 levél, 3 beírt oldal. Kelt: Eger, 1787. VII. 27.

Ferenc Kazinczy, poet. Manuscript letter, autograph signed. Three pages.

1 500 000,-

44. MANN, THOMAS (1875-1955) ÍRÓ AUTOGRÁF, NÉMET NYELVŰ LEVELE KOSZTOLÁNYI DEZSŐNEK, „LIEBER HERR KOSZTOLÁNYI” MEGSZÓLÍTÁSSAL.

A levél hozzávetőleges fordítása a következő: „Kedves Kosztolányi Úr! Igazán örömmel töltött el, hogy újra hallhatok Önről, sőt olvashatok is Öntől valamit. Kis írása rendkívül finom és figyelemreméltó. Az Erkölcsi és a különleges-szenzációs a legszebben találkoznak benne, ha szabad így mondanom. Biztos vagyok benne, hogy nem téveszti el hatását a „Fórum” kiadójára sem, azonban le kell szögezmem, hogy a „Fórum” elsősorban kritikai folyóirat és novellákat kevésbé

kultivál. Ha jól emlékszem, az első szám óta nem közölt magyar írást. Majd meglátjuk! Vissza fogom küldetni magamnak a kéziratot, hogy máshol is próbálkozhassam majd vele. Gyakran és szívesen gondolkodok vissza a Budapesten töltött napokra. Kérem, adja át üdvözetemet kedves kis feleségének! Soha nem felejttem el neki, ahogyan a felolvasás után a kocsiban átadta nekem a rózsákat. Kérem, tolmácsolja üdvözetemet Fischer Ödönnek! Legutóbbi lapjára nem tudtam válaszolni, mert elvesztettem a címét. Isten Önnel! Az Ön Thomas Mannja”.

Thomas Mann és Kosztolányi már a német író első magyarországi látogatásakor, 1913-ban megismerkedtek, amelyből azután tartós barátság és kiterjedt levelezés született. A levél első részében említett Kosztolányi-novellát nem ismerjük, megjelenéséről nem tudunk. A Kosztolányinéval kapcsolatos emlékre utalhat talán Mann naplójának egy 1913. XII. 5-én kelt részlete: „Vacsora Bíróékkel, Kosztolányival, stb. a szállóban. A kis K[osztolányi]nének rózsák.” Fischer Ödön baloldali újságíró, a Magyar Cobden-Szövetség elnöke volt. A levél tudomásunk szerint publikálatlan.

2 levél, 3 beírt oldal. A levélboríték mellékelve. Kelt: München, 1931. V. 14.

Mann, Thomas, writer. Autograph letter in German to Dezső Kosztolányi. Three pages.

300 000,-

45. (KISFALUDY SÁNDOR):

Hazafiúi szózat a' magyar nemességhez (Pesten), 1809. (Hartleben Konrád Adolf.) 120p.

Kisfaludy a Napoleon ellen készülődő zalai felkelő nemesség őrnagyaként vonult hadba 1808-ban, majd a nádor szárnysegédje és bizalmasa lett. Ő bízta meg az év végén egy – a nemesi felkelés mellett lelkesítő – röpirat megírására. Bár a mű 3000 példányban látott napvilágot, meglehetősen ritkán bukkan fel a könyvpiacra. Ugyenebben az évben Schedius Lajos fordításában németül is megjelent. Javított, kiadói papírborítóban.

Restored original paper binding.

30 000,-

Kner-nyomtatványok

46. HÁZI KÜLÖNÖS ORVOSSÁGOK A' SÁRGASÁGRÓL ANGLIAI ORSZÁGBAN LÉVŐ SALERNITANA SCHOLÁNAK JÓ EGÉSSÉGRŐL VALÓ MEG-TARTÁSNAK MÓDGYÁRÓL IROTT KÖNYVÉBŐL MÓRA FERENTZ DOCTORNAK TSUPÁN MAGA SZÜKSÉGÉRE...

Gyomán, 1933. Kner Izidor ny. (8)p.

Móra és Kner Imre évtizedes múltra visszatekintő barátságának ékes, egyben meghatározó tárgyi emléke. 1933 augusztusában az író Karlsbadban kúrálta magát, ahol – akkor még nem diagnosztizált daganata szövődményeként – sárgaságot kapott. Kner értesülvén erről, néhány héten belül elkészítette a meglepetésnek szánt kiadványt. A szöveg kiválasztása, a tervezés és a nyomtatás unokaöccsét, Haiman Györgyöt dicséri. A kis füzet hat példányban készült, majd október elején a próbanyomatokból még kettőt összeállítottak. Utóbbiak egyike e darab,

amint azt Haiman György kézírása is tanúsítja a kolofon alatt. A szöveg Juhász Máté „Házi különös orvosságok” című munkájából való. Talán a sietség miatt, vagy tudatosan, de a címlapon Juhász művének címe mellett egy – a XVIII. században általában ezzel egybekötött – másik műé, a Felvinczi György fordításában megjelent „Salernitana Schola”-é is szerepel. Mivel a kolofonban Haiman ez utóbbit jelöli meg forrásként, feltehetően tévedésről lehet szó.

Zsinórral átfűzött, kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Limited edition in original paper binding. Unshaved copy.

Lévay – Haiman: 1.467., Borda – Haiman: 147.

40 000,-

47. KÚNOS IGNÁC:

A török hodzsza tréfái. Naszreddin mesternek, a közel és távol keleten ismert bölcs és híres kisázsiai hodzsának csalafintaságai és mulatságos esetei. Török eredetijét gyűjtötte és magyarul megírta --.

(Gyoma, 1926. Kner Izidor.) 221+ (2)p.

Az összesen 750 példányban készült mű könyvdíseit Kner Albert rajzolta. 25 példány valódi kézzel merített papíron készült, Kner Erzsébet kötésében. Ez a 24. számú példány.

Kner Erzsébet által tervezett, aranyozott, kiadói félpergamen-kötésben. Eredeti papírtokban.

Luxury edition. Numbered copy in original half vellum by Erzsébet Kner. In hardpaper case.

Lévay – Haiman: 1.379/B.

80 000,-

48. SZENT ANNA TISZTELETE. VÁLOGATOTT SZÉP ÉNEKEK. (AZ ENDRŐDI „MÁRIA-TÁRSULAT” BIZOMÁNYA.)

Gyoma, 1883. Kner Izidor ny. 16p.

A feltehetően 100 példányban nyomtatott, borító nélküli füzet a Kner nyomda második fennmaradt kiadványa. Tipográfiája az 1850-es évek vidéki nyomdáinak stílusát idézi, és valószínűleg Kner Izidor első, Nagykőrösről származó kézisaajtóján készült. Az énekek Katona János endrődi búcsúsgazda, a Mária-társulat elnökének gyűjteményéből származnak. A nyomda első éveiben elsősorban ő látta el hasonló tárgyú megrendelésekkel Kner Izidort. Valamennyi ilyen típusú kiadvány címlapjára egy-egy híres festmény reprodukciója került, erre a füzetre egy „Rafaél-Madonna”- emlékszik vissza Kner Izidor Félévszázad Mesgyéjén [sic!] című munkájában. A kép valójában Raffaello „Santi Madonna della sedia” című

festményének másolata.

Fűzve.

Without binding.

Lévay - Haiman: 1.5., Borda - Haiman: 460.

30 000,-

49. (KÓS KÁROLY):

Atila királról ének

(Sztána, 1923. Szerző.) (28)p. Lapszámozáson belül Kós 8 egészoldalas, színes linometszetével. Számozott (195./400), aláírt példány.

A XX. századi magyar nyomdászat egyik érdekes epizódja volt a sztánai műhely rövid működése. A neves polihisztor szerteágazó tevékenységével jelentős szerepet játszott a Trianon utáni erdélyi magyar művelődés feltámasztásában és megszervezésében. Írói és grafikus tevékenységéhez kapcsolódóan sztánai házában kisebb műhelyt alapított, amelyben összesen három könyv látott napvilágot: az Erdély kövei 1922-ben kétszáz, e munka négyszáz, végül a Kaláka

kalendárium 1925 esztendőre 1924 karácsonyán kétszázötven számozott példányban. A mű először a Magyar Iparművészet folyóirat XII. évfolyamának mellékleteként jelent meg.

Színes, kiadói papírkötésben.

Limited edition with original linocuts. In original hardpaper binding.

80 000,-

50. (LÁZÁR KÁLMÁN, GRÓF) GRAF K. L.:

Des -- Rundgang in den Thiergärten. Für die Jugend deutsch bearbeitet von Ignatz Hohenauer.

Pest, (1870.) Wilhelm Lauffer. 1 színes t. + 82p. + 10 színes t.

Gyönyörűen illusztrált, képzeletbeli séta a budapesti állatkertben, gyermekeknek szóló, részben párbeszédese ismeretterjesztő szöveggel. Az általunk ismert kézikönyvek – Drescher kivételével – csak a három évvel korábban, „Körút az állatkertekben” címmel megjelent magyar nyelvű kiadást említik (az abban található 12

táblába is beleszámít a borító, tehát példányunk teljes). Bár a címlapon többes szám szerepel, a szövegben egyértelműen a fővárosi állatkertet emlegetik. A kétnyelvű (magyar-német) felirattal ellátott, szépen színezett, bájos könyvművek Kunosy és Réthy műhelyében készültek. Alkotójuk a neves festő-grafikus, számos folyóirat és könyv illusztrátora, Szemplér Mihály volt. A szerző lelkes ornitológus és szenvedélyes vadász volt. Nevéhez fűződik a pesti állatkert első útmutatója, mely 1866-ban, a megnyitás évében látott napvilágot. Ebben olvasható a következő idézet, amelyből kitűnik, mennyire szívén viselte az ügy sorsát: „Czélunk nem csak a helybeli állatkert Kalauzát adni, - habár e részben is, hisszük, elég kimerítő útmutatóul fognak szolgálni e lapok, annál inkább, mivel sikerült rajzok illusztrálják, - hanem főleg olvasóinkat figyelmeztetni az ilyenmű intézeteknek úgy tudományos, mint nemzetgazdasági fontosságára”. A rendkívül ritka, bájos mű egyaránt igényt tarthat az ifjúsági irodalom és a vadászati munkák gyűjtőinek érdeklődésére is.

Modern félvászon-kötésben. Az eredeti, állatkerti részletet ábrázoló, színes könyvmű borító felragasztva.

Very rare illustrated work in modern half cloth binding with the original lithographed front cover.

Drescher: 742.

120 000,-

51. MADÁCH IMRE:

Az ember tragédiája. Drámai költemény.

Pest, 1861 [1862.]. Emich Gusztáv. (2) + 218p.

A magyar drámairodalom talán legjelentősebb darabjának első kiadása. A szerző Szontágh Pál javaslatára küldte el a mű kéziratát Arany Jánosnak elbírálás végett, aki az első szín elolvasása után félretette azt. Később Jámbor Pál közbenjárására mégis végigolvasta, és felajánlotta segítségét Madáchnak, aki örömmel fogadta ezt. A Kisfaludy Társaság 1861. október 31-i ülésén Arany maga mutatta be a művet, és részleteket olvasott fel a drámai költeményből (később a sajtó alá rendezést is magára vállalta). A kötet – a Társaság támogatásával – 1861-es évszámmal, de 1862. január 16-án hagyta el a nyomdát. A példányszám ismeretlen. A „második, tetemesen javított” kiadás 1863-ban a Szász Károly által javasolt módosításokkal látott napvilágot. Ez a – Madách életében kiadott

utolsó – változat szolgál alapjául azóta is minden későbbi közlésnek.

Korabeli félvászon-kötésben.

Contemporary half cloth.

Szűry: 2872.

50 000,-

Magyar avantgárd

52. DÉRY TIBOR:

Énekelnek és meghalnak

(Békéscsaba), 1928. Genius (Tevan ny.) 61+ (3)p. Első kiadás. Számozott (16./50), Nagy Zoltán költőnek dedikált példány.

Kassák Lajos által tervezett, színes, javított, kiadói papírborítóban.

Restored original paper by Lajos Kassák.

80 000,-

53. DÉRY TIBOR:

Ló búza ember (Versek 1921-22)

Wien, 1922. Julius Fischer. 45+ (2)p. Első kiadás. Nagy Zoltán költőnek dedikált példány.

A szerző első verseskötete.

Bernáth Aurél által tervezett, színes, javított, kiadói papírborítóban.

Restored original paper by Aurél Bernáth.

80 000,-

54. PALASOWSKY ÖDÖN:

Reorganizáció

(Gyoma), 1924. Manifesztum (Kner ny.) 30+ (2)p. Első kiadás. Dedikált példány. (Manifesztum-könyvek. 4.)

Az „avantgárd hercege”-ként emlegetett költő első verseskötete, államellenes izgatás miatt elkobozták. Kiadói papírborítóban.

Rare first edition with a dedication. In original paper binding.

Lévay – Haiman: 1.362.

60 000,-

55. SZABAD ÍRÁS. IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI KRITIKAI BESZÁMOLÓ. SZERKESZTI: MÜLLER LAJOS. 1-2. SZÁM.

(Bp.), 1934. (Neufeld Zoltán ny.) 20p.; 21-36p. Kepes Éva és S. Szőnyi Lajos egy-egy linoleummetszetével. A baloldali folyóirat második számát politikai okokból elkobozták, majd betiltották az újságot. Rendkívül ritka.

Fűzve.

Rare periodical illustrated with linocuts.

Lakatos: 3419.

80 000,-

56. A MAGYARHONI TERMÉSZETBARÁT. SZERKESZTIK ÉS KIADJÁK DR. NAGY JÓZSEF ÉS LÁNG ADOLF FERENCZ. I. ÉVI FOLYAM.

Nyitra (Komárom), 1857. Szigler Testvérek ny. (2) + 153 + (1)p. + + 12t. (könyvmotok, 7 színes)

A folyóirat 6 száma közös címlappal. 1858-ban még három füzetet jelent meg, összesen 16 levélen, 1 táblával és 1 táblázattal. Az állat- és növénytani, földrajzi, lótenyésztési és helytörténeti cikkeket illusztráló, gyönyörű könyvmotokon többek között Trencsénteplic,

Handlova és Szklenó-fürdő látképe, két ló, tűzok, valamint siketfajd színes képe, és Szklenó környékének színes földtani térképe látható. Becses és ritka darab.

Korabeli félvászon-kötésben.

Periodical illustrated with beautiful lithographies. In contemporary half cloth binding.

150 000,-

57. MÁRAI SÁNDOR:

Emlékkönyv

(Kassa), 1918. (Kassai Könyvny. és Lapkiadó Rt.) 39p. Első kiadás.

A XX. századi magyar irodalom egyik legjelentősebb képviselőjének első megjelent kötete. Az ekkor még szinte ismeretlen író verseskötete szülővárosában látott napvilágot összesen 100 példányban. Ez lehet a magyarázata, hogy szinte alig bukkan fel kereskedelmi forgalomban. Darabunk értékét emeli a címlapon olvasható ajánlás: „Deutsch Imrének, elvbaráti kötelezettség nélkül – Kassa, 918. II. 13. Márai Sándor”. A dedikáció címzettjét nem ismerjük. Nem zárható ki teljesen, hogy a század könyvkiadásának legendás alakja, a nevét később magyarisító Cserépfalvi Imre volt a megajándékozott. Bár a visszaemlékezésekben semmiféle utalást nem találtunk erre, az tény, hogy a fiatal Márai ebben az időben rokonszenvezett a baloldali eszmékkel és csoportokkal. Elképzelhető, hogy

találkozhatott a vele egyidős, hasonló körök felé orientálódó Deutsch-csal.

Kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan, szép példány.

The first work of the author with a dedication. In original paper binding.

60 000,-

58. (MARTINOVICS IGNÁC – LACZKOVICS JÁNOS):

A Magyar-ország gyűlésiben egyben-gyűltt méltóságos és tekintetes nemes rendekhez 1790-dik Esztendőben tartattott beszéd. Most Deák-nyelvből Magyarra fordittattott.

H.n., 1791. ny.n. 182+ (2)p.

Martinovics „Oratio ad proceres et nobiles regni Hungariae...” címmel megjelent, később betiltott röpiratában felszólítja a rendeket, hogy lépjenek fel az abszolutizmus és a papság hatalmi visszaéléseivel szemben. Az elavult törvények, a feudális kiváltságok eltörlését és II. József reformjainak visszaállítását követeli. Lackovics János a munkát jelentősen átdolgozta a fordítás során, még tovább tompítva az amúgy sem túl erős monarchiaellenes részeket (mindketten jól fizető királyi szolgálatban reménykedtek). A jakobinus per során Laczkovics azt vallotta,

hogy röpiratait Landerer Mihály budai műhelyében nyomtattatta, 2-300 példányban.

Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper binding.

Ballagi: 346-358. old.

40 000,-

59. MAUSOLEUM POTENTISSIMORUM AC GLORIOSISSIMORUM REGNI APOSTOLICI REGUM & PRIMORUM MILITANTIS UNGARIAE DUCUM... [KIAD. NÁDASY FERENC.]

Norimbergae, 1664. Mich. & Joh. Fried. Endter. (6)+407+(7)p. Lapszámozáson belül 59 egészoldalas, rézmetszetű táblával.

A Nádasy Ferenc országbíró saját költségén és ajánlásával megjelent királyképsorozat az egyik legnevezetesebb magyar illusztrált munka. A hun és magyar vezérektől egészen I. Lipót trónralépéséig követi királyaink történelmét egészalakos rézmetszetű képekkel illusztrálva. Alakjai számos későbbi ábrázolás ihletőivé váltak. A kötetben található királyverseket a jezsuita Lanzmár Ferenc, Nádasy udvari lelkésze írta. Érdekes a mű kiadástörténete: alapötlete Ferenczffy Lőrinctől származik, aki a század elején Berger Illést bízta meg egy nagyszabású történeti

munka megírásával (ennek kézírata és az ehhez készült metszetek lemezei is fennmaradtak). A terv – feltehetően pénzhiány miatt – nem valósult meg, a rézlemezek pedig a pozsonyi jezsuitákhoz kerültek. Tőlük szerezte meg Nádasy ezeket, majd az azóta eltelt időszak uralkodóinak képeivel kiegészítve a magyar rendeknek ajánlva jelentette meg a nagyszabású munkát.

Korabeli pergamenkötésben. A címlap javítva.

With full-page engravings showing kings and royal personalities of Hungary. In contemporary vellum binding. The title page is restored.

Apponyi: 863., RMK III 2254.

400 000,-

60. MIKES KELEMEN:

Török országi levelek, mellyekben a Ildik Rákótzai Ferentz Fejedelemmel Bújdosó Magyarok' Történetei más egyéb emlékezetes dolgokkal együtt barátságosan előadatnak. Irta --. Most pedig Az eredetképpen való Magyar Kézírásokból kiadta Kultsár István.

Szombathelyen, 1794. Siess. (8)+490+(1)p. Első kiadás.

A XVIII. században Európa-szerte divatos leveleskönyv műfajának első és legjelentősebb, egyben a magyar irodalomtörténet egyik mérföldkövének számító darabja. Kézírata sokáig lappangott, végül Kultsár István előszavával és kiadásában látott napvilágot, az általa adott címmel (a szerző eredetileg „Constantinapolyban Groff P.. E... irot leveli M... K...” címen írta fiktív leveleit).

Javított, korabeli papírborítóban. Körülvágtatlan példány.

Restored contemporary paper binding. Unshaved copy.

Poss.: Dr. Kozocsa Sándor könyvjegyével.

Szűry: 3189.

40 000,-

4. tétel

Bél Mátyás: Notitia Hungariae...

61. MOLNÁR JÁNOS:

--nak Jesus Társasága szerzetes papjának a' régi jeles épületekről kilentz könyvei

Nagy-szombatban, 1760. Akadémiai Betőkkel. XXVIII+ (2)+650+ (14)p.+ +X+1t. (kihajt. rézmetszetek)

Az első magyar nyelvű művészettörténeti mű. A jezsuita szerző a nagyszombati akadémia tanáraként nagy hangsúlyt fektetett az anyanyelv ápolására, a korszerű ismeretterjesztésre, különös tekintettel a világi tudományok magyar nyelvű bemutatására. E törekvés első eredménye e munka, amely népszerű építészettörténetet ad a világ kezdetétől a római kor végéig, rézmetszetekkel illusztrálva. Molnár könyve nem csupán építészet-, jóval inkább

művelődéstörténeti összefoglalás, amelyben a Biblia és ókori szerzők leírásainak felhasználásával mutatja be a régi, nevezetes építészeti alkotásokat, például Noé bárkáját, Babel tornyát, az egyiptomi piramisokat, a Circus Maximust vagy a Rhodoszi kolosszust. Ezenkívül a kor és az illető nép általános kultúrájáról is képet ad: ismerteti a nyelveket és szokásokat is.

Díszesen aranyozott gerincű, korabeli bőrkötésben. A gerincen kis sérülésekkel.

Contemporary leather binding, spine richly gilt. With minor defects to the spine.

150 000,-

Művészi könyvkötések

62. KOHL, J(OHANN) G(EORG):

Die Donau von ihrem Ursprunge bis Pesth

Triest, 1854. Oest Lloyd. 1t. (metszett címlap)+VIII+314p.+27t.+1 térk.

A szerző német földrajzi író, utazó, többször járt hazánkban (első utazásáról 1842-ben jelentetett meg könyvet „Reise in Ungarn” címmel). A dekoratív díszalumban szereplő acélmetszetek kettő kivételével Rudolf Alt munkái. Méretük: 162 x 260 (225 x 312) mm. A magyar vonatkozású lapok Dévényt, Pozsonyt, Esztergomot, Visegrádot és Pest-Budát ábrázolják.

Díszesen aranyozott, korabeli félpergamén-kötésben. Hollnsteiner udvari könyvkötészetében készült.

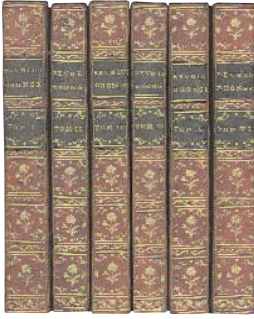
Richly gilt contemporary half vellum. With the supralibros of archduke Leopold Salvator of Habsburg.

Poss.: A kötet Habsburg Lipót Szalvátor főherceg híres könyvtárát, a „Weisse Bibliothek”-ot ékesítette. A gerincen a tulajdonos aranyozott címerével, a címlap versoján pedig pecsétjével.

200 000,-

83., 61., 98., 75., 99., 27., 95., 92., 8., 25., 23., 11. tétel

63. (RÁKÓCZI FERENC, II.):

Histoire des revolutions de Hongrie, ou l'on donne une idée juste de son legitime gouvernement. Tome I-VI.

A la Haye, 1739. Neulme. 1t. (rézmetszetű portré) + (6) + 446p. + 1 kihajt. térk.; (4) + 352p.; (4) + 391p.; (4) + 362p.; (4) + 410p.; (4) + 380 + (92)p.

A nagylélegzetű történelmi munka a magyarországi forradalmakat tárgyalja 1000-tól 1711-ig. Az előszó tanúsága szerint három szövegből áll össze: titkárának, César de Saussure-nek feljegyzései alapján latin nyelven írta meg Rákóczi az államalapítástól (az előszóban említett 1711-es időhatárral szemben) 1702-ig terjedő történelmi munkáját. Ezt titkára, Louis Bechon fordította franciára. A folytatás a fejedelem leveleit, különféle írásait, békekötések szövegeit tartalmazza

a Recrudescunt szövegével együtt (a fordítás szintén Bechon munkája). A második kötet újra kezdődő lapszámozással Rákóczi visszaemlékezéseit tartalmazza, a szabadságharc történetének elsőkézből való, dokumentumokkal is alátámasztott leírását, amit a fejedelem (mások szerint Bechon, illetve Brenner abbé) francia nyelven írt, majd később Bechon és Saussure átnézte. Rákóczi testőrkapitányára, Louis de Molitard-ra bízta a szöveget azzal a feltétellel, hogy csak halála után jelentetheti meg. A szöveg Párizsba jutott, majd a fejedelem 1735-ben bekövetkezett halála után kiadásra került. A mű végén Bethlen Miklós visszaemlékezése olvasható, amely az 1736-os amszterdami kiadás után készült. A nagyméretű (465 x 495 mm) térkép Guillaume Delisle francia térképész munkája. A műnek ugyanebben az évben kétkötetes változata is napvilágot látott. Díszesen aranyozott gerincű, XIX. századi bőrkötésben. A kötéstáblákat aranyozott keret, valamint a sarkokban egy-egy virágmotívum ékesíti. Aranymetszéssel díszítve. Gyönyörű példány.

Richly gilt 19th century leather binding. Inner edges gilt. Beautiful copy.

Apponyi: 2450., Szántai: Delisle 4.

200 000,-

64. NUEVA RELACION DE LOS ESTRAGOS MUY HORRENOS, QUE HIZO UN MONSTRUO DE TRES CABEZAS, EN UN BOSQUE DEL REYNO DE LA UNGARIA SUPERIOR EL DIA 4. DE AGOSTO DE 1761. ANOS. TRADUCIDO DEL IDIOMA UNGRES EN EL ITALIANO, Y DEL ITALIANO EN EL IDIOMA CASTELLANO, POR UN INTERPRETE DE LENGUAS.

Tarragona, (1761?) ny.n. (4)p.

Rendkívül érdekes magyar vonatkozású tudósítás, amely az 1761. augusztus 4-én Felső-Magyarországon, Szentgyörgy szigetén (talán a Csallóközhöz közel fekvő Pozsonyszentgyörgynél) felbukkant rettenetes szörnyről számol be. A történet szerint a „Brouxa” város vásárába tartó 15 kereskedő a szentgyörgyi

erdőben találkozott a szörnyvel, amelyik dermedt réműletüket kihasználva közülük 14-et fel is falt, csupán egyikük tudott elmenekülni. A közeli „Tegasa” város kormányzója sereget küldött a monstrum elpusztítására. A barlangjából kifüstölt hatalmas lény – miként a címlapon lévő ábrázolás is mutatja – kezében egy frissen megölt embert és egy fejet tartva bukkant elő. Három feje volt, az egyik kutya, a másik sárkány, a középső leginkább oroslánra hasonlított. Kezei alatt két toll nélküli szárny látszott. A felbőszült szörnyet agyonlőtték, a kíváncsiskodók áradatának csak a test elégetése vetett véget. Címe szerint a hírlevél első alkalommal magyarul, majd olaszul látott napvilágot. Az impresszum elárulja, hogy a szöveg pármai, milánói és torinói lenyomatok közvetítésével jutott el a katalóniai Tarragonába. A híradás hazai megjelenésének vagy az eset említésének a szakirodalomban nem akadunk nyomára. Nehéz megállapítani, hogy a távoli Spanyolországba eljutott hírek mi lehet az alapja, talán valamely hazai torzszülött. De elképzelhető, hogy a magyarországi megjelenés közlése csupán a híradás hitelének növelésére vagy a szenzáció fokozására szolgált.

This leaflet reports about a monster in Upper Hungary. Not in reference books. Without binding.

60 000,-

Oklevelek

65. BÁTHORI ZSIGMOND (1572-1613) ERDÉLYI FEJEDELEM SAJÁTKEZŰ ALÁÍRÁSÁVAL ELLÁTOTT, LATIN NYELVŰ CÍMERESLEVELE,

melyben újból nemességet adományoz tasnádi Kardos Mihálynak, feleségének Fegyverneki Erzsébetnek és fiaiknak.

Pergamenoklevél. A fejedelem mellett Jósika István kancellár és Balásfi János titkár is kézjegyével látta el. Kelt: Gyulafehérvár, 1597. V. 5. Középen javítva, kis szöveghiánnyal. Egykor a függőpecsétet tartó madzaggal.

A kezdősor igen díszes iniciáléi őzet, nyulat, sárkányt, elefántot, valamint egy kígyót zsákmányoló ragadozó madarat ábrázolnak. Intitulációja ornamentális díszítéssel dúsított, kalligrafikus arany betűkkel íródott. Az oklevél szép példája a korszak – magyarországiaknál jóval gazdagabban díszített – erdélyi címeresleveleinek. Érdekesség, hogy a fejedelmi udvar oklevelein jóval erősebben érezhető a császári kancellária dekoratív stílusa, mint felső-magyarországi társaikon.

Zsigmond Báthori, prince of Transylvania. Manuscript document in Latin, autograph signed. 1 page on vellum without the hanging seal.

300 000,-

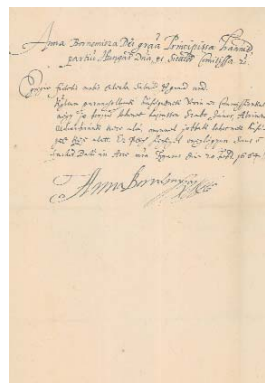
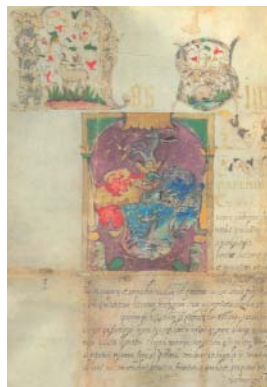
66. BORNEMISSZA ANNA (1630k.-1688) FEJEDELEMSSZONY, I. APAFI MIHÁLY ERDÉLYI FEJEDELEM FELESÉGE SAJÁTKEZŰLEG ALÁÍRT, MAGYAR NYELVŰ LEVELE,

amelyben utasítja zalatnai intézőjét, Márton deákot, hogy négy borjút hajtasson Szabó János, alvinci udvarbíró „keze alá”.

Bornemissza Anna személye több szempontból is kiemelkedik az erdélyi fejedelmi feleségek sorából. Egyrészt – férje kissé erélytelen lévén – Teleki Mihály kancellár mellett tevékenyen kivette részét a fejedelemség irányításából, másrészt fennmaradt szakácskönyvével és pontosan vezetett számadáskönyveivel páratlan művelődéstörténeti forrásanyagot hagyott hátra a kutatók számára. 2 levél, 1 beírt oldal. Papírfelzetes viaszpecséttel. Kelt: Fogaras várában, 1664. II. 20.

Anna Bornemissza, Mihály Apafi's wife, prince of Transylvania. Autograph signed letter, 1 page.

200 000,-

67. GYULAFEHÉRVÁRI PÁL, AZ ERDÉLYI FEJEDELM KANCELLÁRIA CÍMERFESTŐJÉNEK CÍMERESFÜZETE.

11 festett aranyozott címet tartalmazó levél+4 verset tartalmazó levél.

Páratlanul érdekes, forrásértékű dokumentum a XVII. század első feléből. A kézzel festett címereket és verseket tartalmazó album készítőjéről Kelemen Lajos 1977-ben megjelent tanulmányában (Művészettörténeti tanulmányok. I. Bukarest.

133. old.) olvashatunk részletesebben: a pomerániai származású

mester – akit Képiró Pálként és Paulus Alba-Julius-ként is említenek – a XVII. század elejétől Bethlen Gábor uralkodásáig működött a fejedelmi kancellárián, írnokként és címerfestőként. Jelentőségét így méltatja a szerző: „[...] már Bocskai korától kezdve a XVII. század húszas éveinek közepéig az erdélyi kancelláriáról kikerült címereket csaknem mind ő festette. János Zsigmond és a Báthoryak címerfestőinek idegen – főleg olasz – iskolája után ő viszi be a címerfestésbe a magyaros felfogást. Nemcsak kitűnő heraldikus, hanem kiváló miniator s a színezésben és díszítésben eredeti művész volt. Munkálkodásával az erdélyi heraldika virágkorát alkotta meg.”

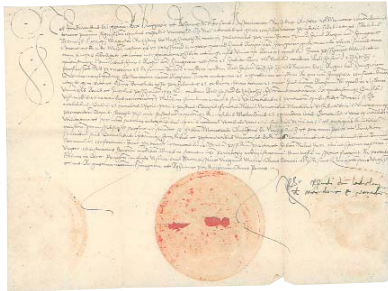
A mű tartalma: A feltehetően a művész saját kedvtelésére készült album elején Pál deák saját címere, az azt követően pedig az ő nevét kiadó akrosztikon látható. Ezt Báthori Zsigmond és felesége, Mária Krisztianna címerei, majd ez utóbbi akrosztikona követi. A következő levélen álló vers kezdőbetűi Báthori András nevét adják ki. A hetedik levélen Giorgio Basta, a következőn pedig egy (a – számunkra – olvashatatlan aláírás és a címer jellege alapján talán moldvai vagy havasalföldi) ismeretlen címere áll. Rákóczi Zsigmond és neje, Telegdi Borbála címerei után Báthori Gáboré következik, előtte latin verssel. Bocskai István, Bethlen Gábor és Bethlen István címerei zárják a füzetet.

A fent említett tanulmányban Kelemen megemlíti a gyűjteményt, eszerint 1794-ben egy medgyesi polgár, Michael Heydendorff tulajdonában volt.

Korabeli papírborítóban.

Handpainted armorial of Pál Gyulafehérvári, heraldic designer of the chancellor of Transylvania.

200 000,-

68. (HABSBERG) I. FERDINÁND MAGYAR KIRÁLY (1527-1564) LATIN NYELVŰ BIRTOKADOMÁNYOZÓ OKLEVELE,

amelyben az elhunyt Lasztóczy Boldizsár javait és birtokait Nagyváthy Antalnak adományozza. Lasztóczy 1525-ben Tokaj vár várnagya volt, 1527-ben pedig Zemplén megyei birtokokat kapott Szapolyai Jánostól. Nagy Iván szerint a család csupán 1707-ben halt ki. Nagyváthy Antal talán azonos azzal a személlyel, aki 1549-ben Gyöngyösre érkezik a „törökkeli ügyek elintézésére”.

Papíroklevél, a viaszpecsét maradványaival. Kelt: Prága, 1528. VII. 2.

Ferdinand I, emperor of the Holy Roman Empire and king of Hungary. Deed of gift in Latin, autograph signed. 1 page, with damaged seal.

200 000,-

69. SZAPOLYAI JÁNOS (1487-1540) MAGYAR KIRÁLY LATIN NYELVŰ OKLEVELE,

amelyben igazságot tesz Balog János és Rafael peres ügyében. János anyja Szeleken Anna, míg Rafaelé Bogoly Katalin volt. Az uralkodó nevében Werbőczy István kancellár a következőképpen rendelkezett: Jánosé legyen az egész nagyfalui birtok Hont vármegyében, valamint Szeleken leánynegyede, Rafael viszont a másik negyedet – a szelekeni szőlőbirtokot – és Újfalut birtokolja. Pergamenoklevél, zsinóron függő, enyhén sérült viaszpecséttel.

Kelt: Buda, 1539. IX. 9.

János Szapolyai, king of Hungary. Manuscript document in Latin. 1 page.

400 000,-

70. THURZÓ GYÖRGY NÁDOR (1609-1616) SAJÁTKEZŰ ALÁÍRÁSÁVAL ELLÁTOTT, LATIN NYELVŰ OKLEVELE,

melyben az uralkodó nevében Szentiványi Jánosnak adományozza a Muraközy Pál halálával a koronára szállt Zólyom vármegyei Kremnicska (Körmöcke) és Petőfalva vagy más néven Illésfalva helységeket az utóbbiban álló nemesi kúriával egyetemben. Papíroklevél, enyhén sérült viaszpecséttel. Kelt: Nagybicse várában, 1615. IV. 22.

Enyhén foltos darab.

György Thurzó, palatine of Hungary. Document in Latin, autograph signed. 1 page with slightly damaged seal.

150 000,-

Orvostörténet

71. (CSANAKI MÁTÉ) CZANAKI MATHE:

Az dög halalrol valo Rövid Elmélkedés. Melyben az dög halálnak mivolta... az szent írásbol, természetnek foliásából, és historiákbol világososan meg magiaráztatnak – által.

(Kolozsvár), 1634. Abruigi. (8)+136p. A címlap, a negyedik számozatlan, valamint az utolsó négy levél másolattal pótolva.

Csanaki Máté tíz évig tartó hazai és külföldi tanulmányok után I. Rákóczi György udvari orvosa lett előbb Sárospatakon, majd Kolozsvárott. 1533-34-ben a pestis járvány idején személyesen gyógyította a kolozsvári diákokat. Művét tapasztalatai alapján állította össze. Bár legtöbb református kortársához hasonlóan Isten büntetésének tartotta a pestist, mégis könyvében hasznos gyakorlati tanácsokat

adott a járvány leküzdésére és a betegség elleni gyógymódra.

Későbbi félvászon-kötésben.

Later half cloth binding. Six leaves are replaced with copies.

RMK I 636., RMNy 1586., Győry 81. old.

160 000,-

72. (KÖLESÉRI SÁMUEL) KÖLESERI, SAMUEL DE KERES-EER:

De Scorbuto Mediterraneo dissertatio ad normam Philosophiae Mechanicae Cibinii, 1707. Michael Heltzdörffer. (8)+72p.

A szerző teológiai és orvosdoktor volt, az erdélyi bányák felügyelőjeként működött. Több mint 4000 kötetes könyvtárát a maga idejében Erdély legnagyobb magángyűjteményének tartották. Több orvosi műve jelent meg, Weszprémi István Succincta medicorum... című munkájában 1744-ben ezt írja: „Tudnivaló, hogy Köleséri könyvei igen-igen ritkák, ugyanis csak egypár példányban akarta őket kiadni, hogy sokaságuk miatt el ne értéktelenedjenek.” Talán ez lehet az oka, hogy tudomásunk szerint egyetlen példánya található hazai gyűjteményben.

Későbbi papírkötésben.

Contemporary hardpaper binding.
RMK II 2308., Győry: 90. old.

60 000,-

73. STEIDELE, (JOHANN RAPHAEL) JÁNOS:

Magyar bábamesterség, iratatott német nyelven -- a bontoló, borbély, és bábamesterségeknek rendkívül-való szabados tanítója, az egybe kötött Sz. Háromság, és spanyol ispotályoknak helybéli borbély-mestere által: Mellyet a felső hatalmasságnak parantsolatjára huszanhat tábla-képekkel meg-magyarázva magyar nyelven ki-adott, Szeli Károly

Bétsben, 1777. Schulz ny. (14)+XXVI+461+(8)p.+26 kihajt. t.

Az osztrák szerző munkája először 1775-ben látott napvilágot. A rendkívül alapos, részletes mű ismerteti a női test anatómiáját, a normális és rendellenes terhesség és szülés menetét, illetve jellemzőit, részletesen szólva az alkalmazandó eljárásokról és módszerekről. Népszerűségét mutatja, hogy a magyar nyelvű kiadást követő évben Pozsonyban szlovákul is megjelent. Mivel a szerző az orvosok mellett a – szüléseknél leggyakrabban segédkező – bábaasszonyoknak is

szánta munkáját, az elmélet mellett különös hangsúlyt fektetett a gyakorlati tudnivalók ismertetésére. E célt szolgálták a kötetet illusztráló rézmetszetek is. A fordító, Szeli Károly Bécsben tanult, majd ott is praktizált. A bevezetőben közli a leggyakoribb anatómiai kifejezések magyar megfelelőit. Rendkívül ritka munka.

Modern pergamenkötésben.

Modern vellum.

Győry: 124. old.

100 000,-

74. (OSWALDUS DE LASKO):

Quadragesimale Gemma fidei intitulatum tractatus de sacrosancta orthodoxaque fide catholica: compilatum per quendam fratrem Hungarum ordinis Minorum de observantia ex conventu Pesthiensi Hagenau, 1507. die vero sexta mensis Junii. Joannes Rynman. (Henricus Gran ny.) (594)p. Inicialékkal díszített, rubrikált példány. Az utolsó (üres) levél hiányzik. Az egykori előzékeken négy-négy oldalon XIV. századi pergamen kódextörredék található, naptártani értekezéssel.

Egyetlen kiadás. Az 1506-ban íródott prédikáció-gyűjteményből csak a böjti rész készült el. A 71 beszéd logikus rendben összeállított értekezések sorozata. A 33. a török veszélyről szól. Laskai Osvát (1450k-1511) ferences szerzetes, 1497-ben lett a magyarországi rendtartomány főnöke. Ebben a tisztségében került kapcsolatba az első mai értelemben vett németországi kiadóval, a hagenai Johann Rynmannal. Egy kivételével összes műve az ő kiadásában jelent meg. Nagyon valószínű, hogy Laskai hívta fel a figyelmét mestere, Temesvári Pelbárt munkáira is. Mindketten Rynmannak köszönhetően lettek hosszú ideig a külföldön legtöbbet kiadott hazai szerzők. Bár Laskai érdekesebb és eredetibb író Temesvárinál, mégsem lett olyan népszerű. Míg Pelbárt műveit inkább az egyszerű papok és szerzetesek használták, az ő írásai a teológiailag képzetesebb olvasókhhoz szóltak. Személyét – Pelbárt tanítványaként és Rosariumának befejezőjeként – a szakirodalom évszázadokon át összemosta rendtársával.

Sérült, fatáblás, vaknyomásos, korabeli bőrkötésben. A két zárókapocs hiányzik. Egykori láncos könyv, a lánc rögzítésének nyoma a hátsó táblán. 26 levél (D8-H8, valamint az utolsó) sérült, több helyen szövegkihánnyal.

Single edition of the collection of sermons. In damaged contemporary leather binding. The clasps are missing. The last (blank) leaf is missing, 26 leaves are damaged with some loss of text.

RMK III 141., BNH O 241., VD 16 O 1421., Borda 5.: 43.

700 000,-

75. PESTI RÖPIVEK. MAGYAR IRÓK FÜZETEI A SZÉPIRODALOM, TÁRSASÉLET ÉS DIVAT KÖRÉBŐL. SZERKESZTI SZILÁGYI SÁNDOR. KIADJA KOZMA VAZUL. I. ÉV. PRÓBASZÁM+1-10. SZÁM [EGYBEKÖTVE].

Pest, 1850. Kozma Vazul ny. 32+320p.

Hozzá:

Szilágyi Sándor:

Önvédelem

(Pest, 1851.) ny.n. (4)p.

Szilágyi a szabadságharc bukása után Magyar Emléklapok címmel folyóiratot indított, hogy a bénult, szétszóródott íróársadalmat felrázza. Ezt a hetedik szám után betiltották, majd Magyar Írók Füzetei címen másik vállalkozásba kezdett, de a negyedik darab után ez is hasonló sorsra jutott. Ekkor alapította a Pesti Röpíveket, amely deklaráltan politikamentes volt. A szerzők között találjuk Arany, Tompa, Jókai, Garay, Gyulai Pál és Vajda János nevét is. Ez sem bizonyult hosszú életűnek, a 9-10. számokat betiltották (utóbbi már a Pesti Ívek címet viselte), a következő már meg sem jelenhetett. A szerkesztő az előfizetőket a Nagyenyedi Albummal kívánta kárpótolni, de ennek második kötetét is elkobozták. Az „Önvédelem”-ben Szilágyi mentegetendő magát a közönség előtt, leírja szélmalomharcát a cenzúra ellen.

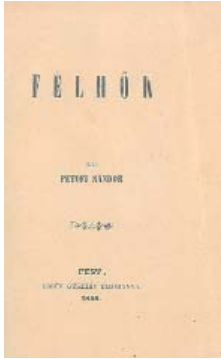
Díszesen aranyozott gerincű, későbbi félbőr-kötésben. Felül arany metszéssel díszítve. Az egyes számok borítói bekötve.

Later half leather, spine richly gilt. The original covers bound inside. Inner edges gilt.

Poss.: Glitze Sándor gyűjteményi bélyegzőjével és Pál Ferenc János könyvjegyével.

Lakatos: 1486., Szűry: 0

30 000,-

76. PETŐFI SÁNDOR:

Felhők

(Pest), 1846. (Emich.) 70p. Első kiadás.

A kötetben szereplő versek többségét Petőfi 1846 tavaszán Szalkszentmártonban írta, ahol szülei fogadót és mészárszéket béreltek. A költő ide vonult vissza szerelmi csalódásai után. A János vitéz által hozott elismerést, a kezdeti sikereket követően ez Petőfi költői útkeresésének időszaka, amelyet az irodalomtörténetírás a költő válságkorszakaként emleget.

Kiadói papírborítóban.

Very rare first edition in original paper binding.

Szűry: 3608.

150 000,-

77. PETŐFI SÁNDOR:

János vitéz

(Budán), 1845. Vahot Imre (M. Kir. Egyetem ny.) IV+113p.

A legtrikább irodalmi első kiadások egyike. Petőfi 1844-ben érkezett a fővárosba, ahol Vahot Imre jóvoltából a Pesti Divatlapnál segédszerkesztő lett. Ősszel kezdte el írni Kukorica Jancsi történetét, de csak Jancsi hazatértéig, Iluska sírjának meglátogatásáig készítette el. Barátai, elsősorban Vörösmarty Mihály, biztatására folytatta a történetet és változtatta meg a címét végleges formájára. A nagyközönség előtt még viszonylag ismeretlen költő eleinte nem talált kiadót, nem láttak benne üzleti lehetőséget. Végül Vahot vállalta a kötet megjelentetését és előszót is írt hozzá. A mű 1845. március 6-án látott napvilágot és rövid időn belül országos hírnevet szerzett írójának. A források szerint a kiadó a kinyomtatott 1000 példány felét a következő évben új címlappal ellátva, mint második, olcsóbb

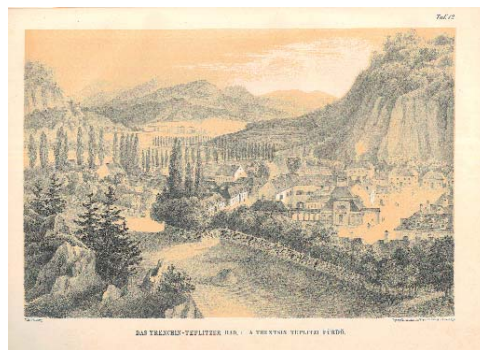
kiadást hozta forgalomba. A könyvmotató borítók Grimm Vince pesti műhelyében készültek. Az elsőn a főhős ágaskodó lován, a hátsón pedig az óriással viaskodva látható. Páratlanul becses darab, tudomásunk szerint az elmúlt negyedszázadban nem szerepelt árverésen.

Korabeli papírkötésben, modern tokban. Az enyhén viseltes eredeti borító bekötve. Körülvágtatlan példány. A levelei enyhén foltosak, a címlap javítva.

One of the most rare first editions in Hungarian literature. In contemporary hardpaper binding. The damaged lithographed original cover bound inside. Uncut copy. The title page is restored, the leaves are slightly stained.

Szűry: 0

600 000,-

56. tétel

A Magyarhoni Természetbarát...

78. (PÓSAHÁZI JÁNOS):

Summás valasz-tetel. Amaz tsaloka könyvecskére: kinek tzégére hogy már. Harom idvesseges keres. Irattott egy Xeno-cosmus szerzetén levő Fráter által.

(Kassa, 1666. Türsch David.) (35)p.

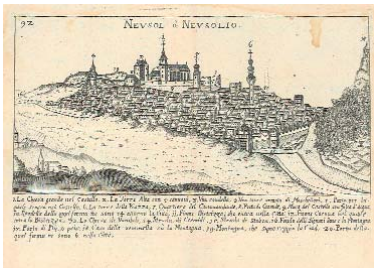
Példányból korábban ismeretlen RMK, a felső-magyarországi hitvita eddig hiányzó egyik láncszeme. A katolikus és református részről éveken át tartó vitatkozást Sámbar Máttyás Harom idvösseges keres címen, először 1661-ben, Nagyszombatban megjelent munkája váltotta ki. Az erre érkezett első felelet Pósaaházi álnéven, nyomtatási hely és év nélkül megjelent munkája. A nyomtatványt Szabó Károly csupán Sándor István említése alapján írta le, a vitasorozat további darabjai alapján később számos kutató következtetett létezésére. Példányunkat első alkalommal Borda Lajos ismertette (Magyar Könyvszemle 2000. 493-501).

A felső-magyarországi hitvita valódi kiváltó oka a protestánsok és a katolikusok közötti egyensúly megbomlása, az utóbbiak terjeszkedési törekvése volt. Élénkségére jellemző, hogy az újabb és újabb viszontválaszok meglehetősen gyorsan, néhány hét, legfeljebb egy-két hónap leforgása alatt követték egymást. A sorozat legtöbb darabját a kassai Türsch-műhely jelentette meg. Hazai művelődéstörténetünkben ez az első példa arra, hogy egy nyomda nem felekezeti elkötelezetten, hanem üzleti érdekeket követve adott ki ilyen jellegű műveket. Az újabb kötetek sem mecénások támogatásával láttak napvilágot, nyomtatásukat a pezsgő szellemi életű város érdeklődő olvasóközönsége finanszírozta. Bár az ízesen tréfás, személyeskedő írások teológiailag új eredményt nem hoztak, azonban publicisztikai jellegüknél fogva az új műfaj korai hazai előfutárainak tekinthetők. Későbbi bőrkötésben. A lapok erősen körülvágva, a címlap hátán és több lapszéli jegyzet esetében apróbb szöveghiánnyal.

Extremely rare polemic work in later leather binding. Shaved copy with some loss of the text.

RMK I 1047.

1 000 000,-

79. (PRIORATO, GUALDO):

Continuazione dell' historia di Leopoldo Cesare, Nella quale si descrive la ribellione d' Ungheria, E quanto e successo dal principio della Congiura sino all'Anno 1676.

Vienna, 1676. Helena Thurnmeyerin Vedova. (8)+176+(5)p.+ +22 kihajt. t.

A Lipót császár tetteit dicsőítő, 1670-ben napvilágot látott munka folytatása, amely nagyrészt a Wesselényi-féle összeesküvés eseményeit tárgyalja. A szerző előbb Mazarin bíboros mellett, majd

a bécsi udvarban működött. Bár kortársai a „legfontosabb toll”-ként emlegették, az is közismert tény volt, hogy az udvar egyszerűen megvásárolta, így műve távolról sem tekinthető tárgyilagosnak: benne a császár a kereszténység megmentője, a vasmári béke a lehető legelőnyösebb volt, míg a rebellis magyarok mind árulók, a törökkel paktálnak. Az elfogult szöveg ellenére mégis rendkívül becses darabnak számít a kötetet illusztráló rézmetszetek miatt: ezeken egyrészt ritkán ábrázolt várak-városok (a Vág-völgyi Trencsén, Sztrecsény, Vágbeszterce, Zsolnalitva, a bányavárosok közül Besztercebánya, Korpona, Selmecebánya, valamint a keletmagyarországi Szamosújvár, Tokaj, Ecsed, Kálló, stb.) láthatók, másrészt a képek igen pontosak és dekoratívak.

Korabeli pergamenkötésben.

Contemporary vellum.

Apponyi: 985., VD 17 23:251558C.

400 000,-

80. RADNÓTI MIKLÓS:

Naptár

(Bp.), 1942. Hungária. (12)p. Első kiadás.

A költő legkritkább kötete. A Hungária nyomda újévi kiadványként jelentette meg.

Zsinórral átfűzött, kiadói papírborítóban.

The rarest book of the poet. In original paper binding.

150 000,-

81. ROSTI PÁL:

Uti emlékezetek Amerikából

Pest, 1861. Heckenast G. (8) + 198 + (2)p. + 16t. (ebből 15 – köztük a díszcímlap és 2 színes – lithographia, valamint 1 kétosztatú acélmetszet) A lithographiákat Rosti fényképei alapján Klette Gusztáv rajzolta köré, Reiffenstein és Rösch nyomtatta Bécsben. Az acélmetszetet M. Rugendas után Johann Poppel metszette, Lange nyomtatta Darmstadtban. A két színes könyomatot a példányok jelentős részébe nem kötötték be.

A szerző (Eötvös József sógora volt) harcolt a szabadságharcban, ezért menekülnie kellett. Münchenben és Párizsban tanult, többek között fényképészetet, majd alapos felkészülés után 1856-1859 között bejárta Texast, Közép-Amerikát, a Karib-szigeteket és Dél-Amerika északi részét. Hazaérkezése után megfigyeléseit, élményeit papírra vetette, és az általa készített képekkel együtt kiadatta. E műve alapján választotta a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává. A magyar utazási irodalom egyik legszebb darabja.

Aranyozott gerincű, XX. századi félbőr-kötésben. Az eredeti borító bekötve.

20th century half leather binding, spine gilt. The cover bound inside.

300 000,-

82. SAJNOVICS, (JÁNOS) JOHANNES:

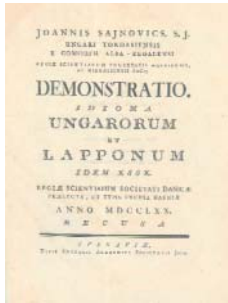
Demonstratio. Idioma Ungarorum et Lapponum idem esse.

Hafniae, 1770. Typis Orphanotrophii Regii. (10) + 83 + (1)p.

A magyar nyelvészet, sőt a hazai művelődéstörténet egyik mérföldkövének számító munka páratlanul ritka, Koppenhágában napvilágot látott első kiadása. A mű egy évvel később itthon, Nagyszombatban is megjelent (lásd következő tételünket). Ez a finnugor-magyar nyelvhasználat első jelentős kísérlete. Szerzője jezsuita csillagász és nyelvész, az összehasonlító nyelvtudomány úttörője volt. Bécsben Hell Miksa, az európai hírvélelmező mellett működött, amikor VII. Keresztély dán király kezdeményezésére expedíciót szerveztek a Nap és Föld között elvonuló Vénusz-bolygó megfigyelésére. A tudósok részére Norvégia északkeleti szélére, Vardö szigetére a norvég király csillagászati megfigyelő állomást rendezett be. Hell és Sajnovics 1768-ban indultak el Norvégiába. Csillagászati megfigyeléseik közben az ott lakó finn és lapp nép történetét, vallását és nyelvét is tanulmányozták. Sajnovics felismerte a magyar és a lapp nyelv hasonlóságát. Méltatói érdemként említik a finnugor nyelvrokonság megállapítása mellett az új módszert, amellyel a bizonyítást végezte: a szókincs összehasonlításán kívül a két nyelv szerkezetét is vizsgálta. Tudomásunk szerint az elmúlt ötven évben nem szerepelt árverésen. Korabeli papírborítóban. Könyvtári duplum.

Extremely rare first edition of the Finno-Ugrian-Hungarian linguistic work. In contemporary paper binding.

450 000,-

83. SAJNOVICS, (JÁNOS) JOHANNES:

Demonstratio. Idioma Hungarorum et Laponorum idem esse.

Tyrnaviae, (1771.) Typis Collegi Academici Societatis Jesu. (16) + 132p.

A finnugor-magyar nyelvhasználat első jelentős kísérlete. Először 1770-ben jelent meg Koppenhágában (lásd előző tételünket). Bár az első kiadásnál jóval gyakoribb, ez is rejt művelődéstörténeti érdekességet: itt szerepel első alkalommal nyomtatásban a Pray György által 1770-ben felfedezett Halotti beszéd és könyörgés szövege.

Aranyozott gerincű, korabeli félbőr-kötésben. Széles margójú, szép példány.

Contemporary half leather binding, spine gilt. Nice uncut copy.

Poss.: Dr. Kozocsa Sándor könyvjegyével.

80 000,-

84. SÁNDOR ISTVÁN:

Magyar könyvesház, avagy a' magyar könyveknek kinyomatások ideje szerént való rövid említésök

Győrött, 1803. Streibig Jó'sef. (10) + 285p.

A magyar könyveszeti irodalom egyik alapműve. A retrospektív bibliográfiában a szerző elsőként kísérte meg összegyűjteni az addig megjelent magyar nyelvű könyveket. Korábban az irodalomtörténeti munkák nyelvre és tárgyra való tekintet nélkül, az egész ország irodalmát tárgyalták. A nyelvújítás korában a nemzeti irodalomkutatás a magyar nyelven írott művek felé fordul, azzal a céllal, hogy felkutassák és leírják ezeket. Ennek az új törekvésnek első jeles képviselője Sándor István (1750-1815), aki a felvilágosodás eszméinek hatására nemzeti bibliográfia létrehozásán fáradozott. Előbb Sokféle című művének harmadik kötetében foglalkozott XVI. századi nyomtatványokkal, majd látván, hogy hiába öhajtotta, hogy „a' XVII. században nyomtatott könyveinket is valaki sorral előhozza”, saját kutatásai, valamint már meglévő lajstromok alapján tette közzé e munkáját. Ebben a XVI. századból mintegy 200, 1711-ig pedig több, mint 1000 címet közöl. A könyvjegyzék után majd' 50 oldalon a könyvek szerzőiről közöl adatokat („hová valók voltak, millyen Hivatalt avagy Tisztséget viseltek, 's mikoron haltak meg”). E munkája miatt emlegetik a szerzőt az első magyar bibliográfusként. Korabeli papírkötésben.

Contemporary hardpaper binding.

Szűry: 0

60 000,-

96., 15., 24., 12., 79., 36. tétel

85. (SOMOGYI GEDEON):

Mondolat. Sok bővítményekkel, és egy kiegészített újj-szótárral együtt. Angyalbőrbe kötve, egy Tünet-forint.

Dicshalom (Veszprém), 1813. ny.n. 1t.+XIII+(1)+102+(4)p.

Hozzá:

(Kölcsey Ferenc – Szemere Pál):

Felelet a' Mondolatra néhai Bohógyi Gedeon úrnak.

Pesten, 1815. Trattner Ján. Tam. Betűivel. XVI+94p.

A nyelvújítási harc jelképévé vált vita két legfontosabb darabja. A polémia Kazinczy „Tövisék és virágok” című munkájával kezdődött (lásd árverésünk 41. tételét). Somogyi válasza, a Mondolat egy korábbi kézirat alapján született, amelynek szerzője Szentgyörgyi József (Kazinczy barátja) a nyelvújítók túlzásait pellengérezte ki. Ezt egészítette ki Somogyi saját, Kazinczyt élesen támadó soraival. Erre a költő barátai, Kölcsey és Szemere válaszoltak meg a Feleletben, olykor még a Mondolaténál is durvább, gunyoros stílusban. A vitát Kazinczy „Ortológus és neológus nálunk és más nemzeteknél” című írása zárta le, amely a Tudományos Gyűjteményben látott napvilágot, 1819-ben. Az ügy hatására Somogyi Gedeon a mai napig a maradiság, az ortológia megtestesítőjeként él a köztudatban, dacára annak, hogy művelt, irodalomkedvelő ember, a mérsékelt nyelvújítás híve volt. Későbbi félvászon-kötésben.

Later half cloth binding.

Szűry: 3307.; 2662.

80 000,-

Széchenyi István és kora

86. SZÉCHENYI ISTVÁN, GR(ÓF):

Balatoni gőzhajózás

(Pesten, 1846. Trattner és Károlyi.) 34p. Első kiadás.

Széchenyi 1845 augusztusában tárgyalt először Füreden a balatoni gőzhajózás megteremtésének feltételeiről. Néhány nappal később az Országos Közlekedésügyi Bizottság elnökévé nevezték ki valóságos titkos tanácsosi rangban. Az első szakértői ülésre december 27-én került sor. A balatoni gőzhajózást megszervező részvénytársaság előkészítő ülését 1846. februárban tartották Deák Ferenc és Széchenyi részvételével. A gróf áprilisban jelentette meg e röpiratát, amelyben számba vette a várható nehézségeket, felhívta a figyelmet a kikötők építésének szükségességére, kitért a hajózásnak az idegenforgalommal, a halászattal, a vízszabályozással, az iparosodással és a munkahelyteremtéssel való összefüggéseire. Felvetette a Siócsatorna révén a Balaton és a Duna összekötésének lehetőségét is. Az angol Penn cég júliusban indította útnak a tervezett hajó gőzgépét. Az első balatoni gőzhajó vízre bocsátására 1846. szeptember 21-én (Széchenyi születésnapján) került sor, s a hajó az ő javaslatára kapta a Kisfaludy nevet.

Modern papírkötésben.

Modern hardpaper binding.

Szentkirályi: 137.

160 000,-

87. A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG ALAPRAJZA ÉS RENDSZABÁSAI

Pesten, 1831. Trattner – Károlyi. 27p.

Az 1830. november 17-én megalakult Tudós Társaság első alapszabálya. A mai Magyar Tudományos Akadémia elődje ekkor kezdhetette meg tényleges működését, miután az uralkodó elfogadta az alapszabályokat s ugyanazon év november 17-én a Társaság igazgatósága megtarthatta első ülését Pozsonyban. Elnökké Teleki Józsefet, alelnökké Széchenyi Istvánt választották, és kinevezték a Társaság első 23 rendes tagját is. Az első közgyűlést 1831. február 4-én tartották. A címlapon olvasható sajátkezű tulajdonosi névbejegyzés szerint példányunk az Akadémia egyik szellemi atyja, gróf Széchenyi István birtokában volt.

Javított, kiadói papírkötésben.

Restored original hardpaper binding. On the title page with the signature of count István Széchenyi.

150 000,-

88. SZÉCHENYI ISTVÁN, GRÓF:

Selyemrül

Pesten, 1840. Trattner és Károlyi. (2) + VI + 56p. Első kiadás.

Hozzá:

Függelék -- értekezéséhez a' Selymerül

Sopronban, 1840. Kulcsár Katalin ny. 14p.

A selyemhernyó-tenyésztés fontosságát taglaló mű, melyben a szerző javaslatot tesz az alakítandó egyesült szabályaira. Talán a legkritikább Széchenyi-munka, többször nem jelent meg, a későbbi gyűjteményes kiadásokban sem szerepel. Szentkirályi ezt írja róla: „Ritka könyv. Érdekes, hogy Széchenyi István könyvtárában sem volt meg.” A Függelékről ez olvasható ugyanitt: „A Selyemrül-

lel egidőben jelent meg [...] A már nyomtatás alatt lévő Selyemrül-ben javasolt szabályok csekély módosítását javasolta több leendő tag. Széchenyi egyetértett a javaslatokkal és miután azt tartotta helyesnek, hogy a közgyűlés a módosított szabályokat tárgyalja, egyetértett azok kiadásával is. Előzők ismeretében indokoltnak látszott a Függelék-et is Széchenyi István munkái közt szerepeltetni.” A két füzet együtt páratlanul ritka.

Mindkét füzet gerincén papírcsíkkal megerősítve, későbbi bőrkötésbe zsinórral befűzve.

First edition, probably the most rare work of the author. In later leather binding.

Szentkirályi: 124.; 125., Borda: 6496.; 0

600 000,-

89. [SZÉCHÉNYI LAJOS, GRÓF] CHÉ:

Figyelmeztetés korszakunkra. Angolból fordította, részint írta ---.

Lipcsében, 1844. Weygand. 60p.

Az álnév Széchenyi István bátyját rejti. A műben egy angol munka nyomán a francia forradalom eseményeiről ír, majd arról értekezik, hogy a magyarok nem forradalommal, hanem alkotmányos úton fognak harcolni jogaikért. Példányunk különlegességét az adja, hogy a címlapon olvasható sajátkezű tulajdonosi bejegyzés tanúsága szerint a legnagyobb magyar birtokában volt.

Korabeli papírkötésben. Az eredeti borító bekötve.

Contemporary hardpaper binding. The front cover bound inside. On the title page with the signature of count István Széchenyi.

Poss.: Ernst Lajos gyűjteményi bélyegzőjével.

Szentkirályi: F-32.

80 000,-

90. (TÁNCICS) STANCSICS MIHÁLY:

A magyar nyelv. Jutalom értekezet.

Pesten, 1831. (Beimel ny.) (6) + 71 + (1)p.

A szerző első nyomtatásban megjelent munkája. A jogi tanulmányait félbehagyó szerző Horvát István hatására fordult a nyelvészet felé, de ezirányú tevékenységével nem aratott osztatlan elismerést. A mű tudomásunk szerint az elmúlt negyedszázadban nem fordult elő árverésen.

Korabeli papírkötésben. Az eredeti borító bekötve. Körülvágtatlan példány.

The first work of the author. In contemporary hardpaper binding. The cover bound inside. Uncut copy.

Szűry: 4457.

50 000,-

91. TÁNCICS MIHÁLY:

Gyásznapok emléke levelekben, melyeket feleségének írt --

Budapesten, 1848. Magyar Mihály. 186 + (4)p.

A szerző ellen a Népkönyv miatt eljárást indítottak a hatóságok, ezért gróf Batthyány Kázmér szlavóniai birtokán, Brodon rejtőzködött. 1847 márciusában elfogták, majd elítélték. 1848 március 15-én szabadította ki a pesti polgárság a budai várbörtönből. E ritka kötet a fogságból feleségének írt leveleit tartalmazza. Bár – mivel tudta, hogy leveleit ellenőrzik – Tancsics kerülte a politikát, a szenvedélyes erotika és a romantikus szenvelgés mellett olvasható pszichológiai, természettudományos, és történelemelméleti-utopisztikus fejtegetései figyelemre méltó olvasmánnyá teszik a művet. Az utószó után található lapon Tancsics Blaskovich Amáliának szóló köszönőlevele olvasható, aki anyagilag segítette

munkái külföldön való megjelentetését, és rabsága idején támogatta családját.

Későbbi félvászon-kötésben.

Later half cloth binding.

Szűry: 4454.

40 000,-

92. (TÁNCICS) STANCSICS MIHÁLY:

Lényismeret azaz természethistória az ifjuság számára

Pozsonyban, 1842. Wigand Károly Fridrik. XII + 229 + (1)p. + 1 színes, kihajt. t. (könyvomat)

Tancsics számos tankönyvet írt az 1840-es években, ezekben az idegen szakkifejezéseket saját képzésű magyar szavakkal igyekezett helyettesíteni (pl. az Állatország tartalomjegyzékében szerepelnek bőrállatok, csirányok, magzonyok, pesgék, tojanyok, buranyok és nemzőnyök is).

Korabeli papírkötésben. A címlapon bélyegzővel és bejegyzésekkel, ettől eltekintve szép példány.

Contemporary hardpaper binding.

Drescher: 476.

60 000,-

Térkép, atlasz

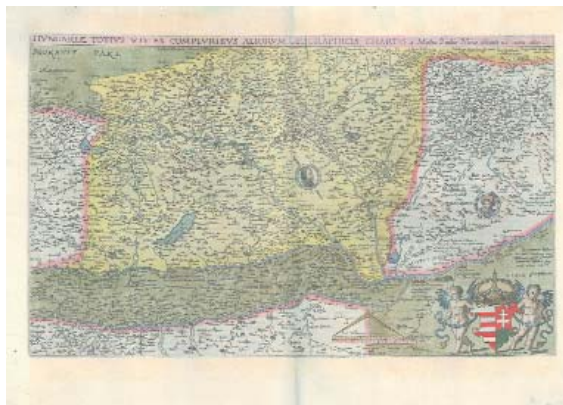
93. ORBIS NOVI ET ANTIQUI DELINEATIO 1657

XVI-XVII. századi térképeket tartalmazó, minden bizonnyal hazai összeállítású, különleges kompozit atlasz. Számos Magyarországot ábrázoló térkép, illetve hazai vonatkozású metszet található benne. Legrégábbi darabja De Jode 1593-ban készült, ritka, gyönyörűen színezett Hungaria-ja, a kötet legkésőbbi – egyben utolsó – lapja pedig Jacobus Francus Historicae relationis continuatiojában, 1686-ban megjelent különlegesen ritka Szeged ábrázolás. Emellett megtalálható benne Siebmacher két Buda látképe (1598-1602) is. A kötet összesen 103, a modern és az antik világot ábrázoló, zömében holland eredetű, rendkívül reprezentatív lapot tartalmaz. De helyet kapott benne néhány városkép is a Braun-Hogenberg-féle Civitatis orbis terrarumból, valamint Siebmacher – már említett – Buda ábrázolásai. A kompozit atlaszokat tulajdonosuk saját igényei, ízlése és érdeklődése szerint állította össze. Példányunk szerkesztője, aki G.M.F monogrammal jelöli magát, minden bizonnyal magyarországi vagy legalábbis az ország iránt élénken érdeklődő személy lehetett. A kötetben található Magyarország térképekre ugyan magyarázatot adhat a kor nyugat-európai emberének általános kíváncsisága a törökkel küzdő ország iránt, azonban a végére illesztett Buda, és még inkább a nemzetközi érdeklődés fő vonulatából kieső Szeged ábrázolás mindenképp a hazai összeállításra utal. Külön értéket kölcsönöz az atlasznak, hogy a 18 Ortelius-lapból 13, valamint mind a 42 Mercator-térkép háta szöveg nélküli. A korabeli kiadóknak szokásuk volt, hogy a lapok egy igen kis részét – becslések szerint mindössze 15 százalékát – nem az atlaszba kötve, hanem ily módon, a szöveg elhagyásával, önállóan hozták forgalomba. A kis példányszámban készült önálló lapok ráadásul jóval sérülékenyebbek voltak az atlaszokba kötött társaiknál, így ezek igazi térképtörténeti kuriózumnak számítanak.

Korabeli, vaknyomásos bőrkötésben.

The atlas contains 103 maps from the 16th and 17th century. In contemporary blindstamped leather binding.

2 500 000,-

XVI. századi magyar nyelvű nyomtatványok

94. KALENDARIUM, ES EZ IELEN VALO 1583. ESZTENDEY PRACTIKA MYND AZ EGH FORGASABAN, IDEONEK VALTOZASABAN, ES ORSZAGOKBAN VALO TEORTENETEKKELEGGIETEMBEN, MELLLET AZ SLOUATIUS PETER MESTER CRACCAI ASTROLOGUS ITELETI SZERENT, MASTAN PAL SEBESTYAN MAGYARUL FORDEITOTTA.

Beczben, (1582.) Apffel Mihali. (86)p. 12 fametszetes hónapillusztrációval, kétszínnyomással, korabeli magyar nyelvű bejegyzésekkel.

Legkorábbi magyar nyelvű kalendáriumaink Bécsben láttak napvilágot, első alkalommal 1557-ben. Ezek népszerűségük, gyakori használatuk és aktuális jellegükénél fogva a legsérülékenyebb kiadványok közé tartoznak. A XVI. századból példány alapján alig néhány ismert, ezek jó része is csupán töredékesen maradt ránk. Ilyen korai, teljes, szép állapotban megőrződött kalendárium a legnagyobb ritkaságnak számít. Dekorativitását növelik a címlapján látható gyönyörű, vörös és fekete nyomású magyar címer, valamint a minden hónaphoz rendelt, hangulatos fametszetes illusztrációk. Ismereteink szerint hasonló kiadvány hazai árverésen még soha nem szerepelt. A szakirodalom első alkalommal 1893-ban adott hírt e kalendáriumnak a Batthyányiak körmendi könyvtárában őrzött, unikum példányáról. Ugyanezt a kötetet írta le nagyobb könyvészeti pontossággal Dézsi Lajos is. Nyomtatásból csupán innen ismert magyar nyelvű hónapversét Szilády Áron másolta le. Később a darabnak nyoma veszett, az ezt követő ismertetések e leírásokon alapultak. Szinte bizonyosra vehető, hogy példányunk azonos a körmendi könyvtárban őrzött ritkasággal. Az RMNy-ben közölt fotó és címléírás kétségtelenül erről készült címlapfotón alapul, azonban egyértelmű, hogy a kötet nem volt a kutatók kezében. A különleges darab árverésünkön kerül ismét a nyilvánosság elé.

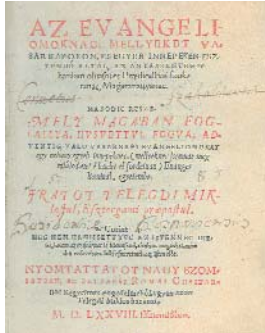
Későbbi pergamenkötésben.

Extremely rare work in later vellum binding.

RMNy 503.

1 500 000,-

95. TELEGDI MIKLÓS:

Az evangeliomoknak, mellyeket vasarnapokon es egyeb innepeken esztendő által, az anyaszentegyhazban olvasni es praedicallani szoktanac, magarazattyanac masodik resze, mely magaban foglallya husvettul fogva adventig valo vasarnapi evangeliomokat egy-nehany egyeb innepeknek... evangeliomival egyetembe. Iratot Telegdi Miklostul Esztergami praepostul Nagyszombatban, 1578. Telegdi Miklós hazánál. (16)+892+(12)p.

Katolikus postilláskönyv. Első része 1577-ben Bécsben, harmadik része pedig 1580-ban Nagyszombatban jelent meg. A kiadvány a Telegdi Miklós által alapított nagy hírű első hazai katolikus nyomda legelső magyar nyelvű terméke.

Telegdi a felszámolt jezsuiták bécsi készletét vásárolta meg 1500 forintért, hogy állandó katolikus műhely létrehozásával próbálja ellensúlyozni az országban működő, egyöntetűen protestáns kézben lévő tipográfiák hittérítő munkáját. Sajtóját a török előretörése miatt, az esztergomi érsekség székhelyévé vált Nagyszombatban, saját házában állította fel. Telegdi műve az officina első nagyszabású alkotása, amelyhez a bécsi típusokat igen szép új könyvdíszekkel, iniciálsorozattal egészítették ki.

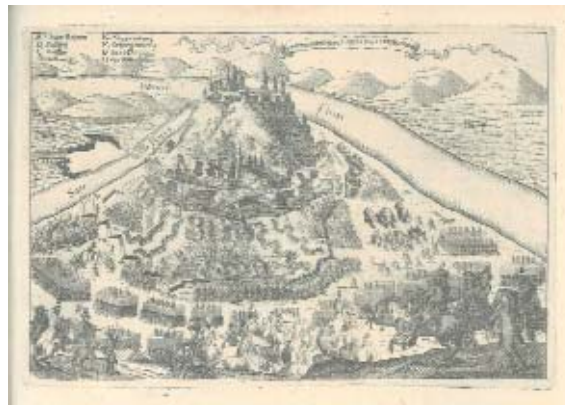
Telegdi az ellenreformáció egyik legnagyobb alakja volt. Esztergomi kanonok, érseki helynök, majd pécsi püspök lett. A humanista műveltségű főpap Pázmány előfutáraként fontos szerepet játszott a magyar barokk irodalmi nyelv kialakulásában. Nevéhez fűződik Nagyszombat katolikus kulturális központtá alakítása. Bornemissza Péterrel folytatott polémiájából a magyar hitvitázó irodalom jelentős darabjai születtek.

Korabeli bőrkötésben. Előttábláján M.PE.V. monogrammal és 1588-as évszámmal.

The first work in Hungarian language, which was made by the press in Nagyszombat. In contemporary dated leather binding.

RMK I 145., RMNy 418.

1 000 000,-

15. tétel

Boethius: Ruhm-Belorberter... Kriegs-Helm

96. TOLLIIUS, JACOBUS:

Epistolae itinerariae: ex Auctoris Schedis Postumis Recensitae, Suppletæ, Digestæ; Annotationibus, Observationibus & Figuris adornatæ, cura & studio Henrici Christiani Henninii

Amstelaedami, 1700. Franciscus Halma. 1t. (metszett díszcím-lap) + (16) + 260 + (14)p. + 16t. (rézmetszetek, 4 kihajt.) A címlapon metszetvignetta, a szövegben további 3 vignetta, valamint 1 rézmetszetű és több fametszetű iniciálé.

Első kiadás, a kiadó által dedikált példány. A holland filológus, orvos és alkimista 1687-ban beutazta Németországot, Magyarországot, Ausztriát és Itáliát brandenburgi Frigyes Vilmos választófejedelem költségén. Az utazásokról szóló leírás kiadása

előtt Tollius meghalt, így a szöveget barátja, H. C. Henninius gondozta. A mű, melyet a szerző levelek formájába foglalt, hat részre tagolódik, a magyarországi részt tartalmazó V. levél Iter Hungaricum címmel a 140-236. oldalon található. Tollius, természettudományi érdeklődésének megfelelően, az ásványokra és ércekre, azok bányászatára koncentrált. Felsorolja a magyarországi bányákat, és részletesen leírja tapasztalatait, de az általa felkeresett várakat is, a történelemre és a művelődésre vonatkozó megjegyzésekkel kísérve a városok bemutatását. Bécsi tartózkodása során a Corvinák után kutatott, remélve, hogy egy teljes Sallustiusra sikerül bukkannia. Apponyi csak a második kiadását ismerteti (1511).

Az igen művészi kidolgozott látképeken magyarországi városokat látunk: Visegrád, Győr, Komárom, Buda és Pest (3 látképen, közülük 2 kihajtható) és Esztergom várát. A többi utazási levél illusztrációin latin és török feliratok, régiségek, orvosi műszerek szerepelnek. A kötet becsét növeli, hogy kéziratos ajánlása az utazás költségeit fedező brandenburgi választófejedelem titkárának, Gottfried Wilhelm Raabnak szól.

Korabeli pergamenkötésben. Gyönyörű példány.

Very rare first edition containing the travels of the Dutch doctor and alchemist, arranged into form of letters, edited by his friend Henninius. The decorative plates show views of Hungarian cities, inscriptions, antiques and medical instruments. In contemporary vellum. Nice copy with a dedication of the editor.

Apponyi: 0, Rózsa: 11/t.; 40/d.; 67/b., Ferguson II. 459.

250 000,-

97. VEDRES ISTVÁNY:

A' szegedi műzsák százados ünnepe. Szenteltetett August. 27-dikén 1820-dik Esztendőben.

Szegeden, 1820. Grün Orbán ny. (2) + 60p. + 1 kihajt. t. Az utolsó oldal alján a szerző Gerlóczy Mihály bárónak szóló ajánlásával.

A szerző Szeged főmérnöke volt, de foglalkozott irodalommal is, és nagy könyvtárat gyűjtött. Tervei szerint alakították át a szegedi kőszínházat. Jó kapcsolatokat ápolt a piaristákkal, köztük Dugonics Andrással is. Ezt az alkalmi verset a városi kegyesrendi gimnázium fennállásának századik évfordulójára jelentette meg. A Karacs Ferenc által metszett táblán a Szent Dömötör templom és a piarista kollégium épülete látható. A dedikáció címzettjéről nem találtunk életrajzi adatot. Kékes papírra nyomtatott példány.

Modern papírkötésben.

Modern hardpaper binding.

80 000,-

98. VÖRÖSMARTY MIHÁLY(Y):

Csongor és Tünde. Színháték öt Felvonásban.
Székes-Fehérvárott, 1831. Számmer Pál ny. 168p.

A szerző legjelentősebb munkája, egyben a magyar drámairodalom egyik legfontosabb darabja. Ihletőiként Shakespeare „Szentivánéji álom”-át és Gergei Albert XVI. századi széphistóriáját, az „Árgirus királyfi”-t emlegetik. Megjelenésekor nem aratott különösebb sikert, a pályatársak is csak később kezdték felismerni értékeit. Valószínűleg társadalomkritikai éle miatt a pesti cenzúra nem engedélyezte kinyomtatását, ezért készült Fehérváron, 500 példányban. Feltehetően alacsony példányszáma, valamint irodalmi jelentősége miatt válhatott az elmúlt mintegy másfél évszázad könyvgyűjtőinek egyik álmává.

Díszesen aranyozott gerincű, XX. század eleji félbőr-kötésben. Az eredeti borító bekötve. Körülvágatlan, gyönyörű példány. A kötés a gerinc díszítése alapján igényes műhelyben készült, de sajnos szignálatlan.

Extremely rare first edition in 20th century half leather binding, spine richly gilt. The original cover bound inside. Uncut beautiful copy.

Szüry: 5101.

Poss.: Pál Ferenc János könyvjegyével.

400 000,-

99. VÖRÖSMARTY MIHÁLY(Y):

Zalán futása. Hősköltemény.
Pesten, 1825. Petrózai Trattner Mátyás. 1t. (Lehnhardt rézmetszetű díszcímlapja) + 245 + (3)p. Első kiadás.

A honfoglalást megörökítő nagy nemzeti eposz a reformkor és a magyar romantika kezdetének emblematikus alkotása. Több hasonló kezdemény (Csokonai, Pálóczi Horváth) után született meg a mű 1825 elejére, majd szeptemberben nyomtatásban is napvilágot látott. Érdekessége, hogy a címlapon látható képet Kisfaludy Károly rajzolta. A kötet fogadtatása ellentmondásos volt: bár az előfizetési felhívásra csak 80-an jelentkeztek (ebből 40-en a szerző baráti köréből), az irodalmi közvélemény szinte egyöntetű lelkesedéssel fogadta, ami országos ismertséget hozott szerzőjének. A művet Langer Mór a legkritkább magyar könyvek között említi. Ez talán kis túlzás, de mindenképpen fontos, becses darab.

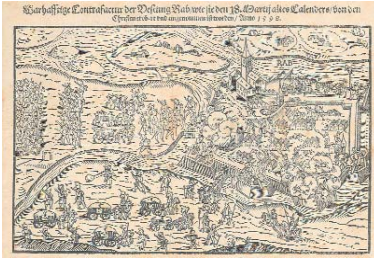
XX. század eleji, díszesen aranyozott gerincű félbőr-kötésben. Gyönyörű példány.

First edition in 20th century half leather binding, spine richly gilt. Beautiful copy.

Poss.: Magyary-Kossa Sámuel gyűjteményi bélyegzőjével.

Szüry: 5120.

150 000,-

100. WARHAFFTIGE ZEITUNG WIE DER GNEDIGE GOTT WIDER ALLES VERHOFFEN / DEM WOLGEBORNEN UNND GESTRENGEN HERRN / HERRN ADOLPH FREYHERRN ZU SCHWARTZBURG GLÜCKLICHEN SIEG VERLIEHEN, DEN 18. MARTII ALTES CALENDERS 1598. JAHR / DA ER DREY STUNDT VOR TAGS MIT SEINEM VOLCK FÜR RAAB GERÜCKET / UNND DIE STARCKE WOLVERWARTE FESTUNG EINGENOMMEN HAT

Nürnberg, (1598. Alexander Philip Dieterich.) (15)p. +1 kihajt. t.

Győr visszavételéről tudósító újság. A Pálffy Miklós gróf és Adolf Schwarzenberg báró által vezetett keresztény seregek – az előző évi sikertelen kísérlet után – 1598. március 29-én (nem 18-án, amint az a címlapon szerepel) foglalták vissza a törököktől a várat. A címlapon Schwarzenberg, az ötödik levélen Pálffy arcképe található ovális keretben. A kihajtható fametszeten az ostrom jelenete látható.

Modern papírkötésben.

Account about the siege of Győr in modern hardpaper binding.

Apponyi: 636., Hubay: 416., VD 16 W 632.

150 000,-

A jegyzékben használt rövidítések:

bet. = betűvel	n. = nélkül
é. = év	ny. = nyomda
H. = hely	p. = pagina
lev. = levél	poss. = possessor
lith. = könyomat	prov. = proveniencia
mell. = melléklet	0 = a mű nem ismeri
metsz. = metszet	t. = tábla
mm = milliméter	térk. = térkép

Peller Tamás és Társai

Restaurátor Műhely

Vállaljuk:

papír és bőr alapanyagú műtárgyak,
térképek, metszetek, könyvek, kéziratok,
pergamen oklevelek restaurálását.

Telefon: 06-30-644-81-74

1053 Budapest,

Múzeum körút 15.